

ZASTUPNIK U EUROPSKOM PARLAMENTU DAVOR ŠKRLEC

Zeleni LIST

BROJ 8 / SRPANJ 2015.

Europski parlament izglasao "kompromis" o TTIP-u

U ovom broju:

Prava potrošača u zračnom prometu

Oživljavanjem noćnih vlakova do modernog putničkog prijevoza

Strategija EU-a za Jadransku i jonsku regiju

Davor Škrlec je prvi hrvatski zastupnik koji je postao članom odbora EUFORES-a

Cirkularna ekonomija

Riječ zastupnika

Drage čitateljice i čitatelji,

prije ljetne stanke i početka burne jeseni vrijeme je za kratki podsjetnik na događaje i aktivnosti koje sam kao zastupnik ORaH-a u Europskom parlamentu proveo u proteklih nekoliko mjeseci. Sve ono što ću navesti u sljedećim redovima odraz je mog osobnog uvjerenja i zalaganja za dostojanstven i pravedan pristup pri rješavanju važnih pitanja nezaposlenosti, borbe protiv klimatskih promjena i socijalne isključenosti. Politi-

ke održivog razvoja pružaju odgovore na sva pitanja dosljednom primjenom triju načela i moja su nit vodilja pri ocjeni novih prijedloga i donošenju odluka. Prije svega kroz rad u Europskom parlamentu i grupaciji Zelenih/ESS-a, javnim nastupima i predlaganjem amandmana u smjeru postizanja resursno- učinkovitog gospodarstva, primjeni modela cirkularne ekonomije, zaštite okoliša i prirodnog bogatstva, smanjenja siromaštva te pametnog upravljanja javnim novcem i EU fondovima, radio sam na stvaranju zajedničkog europskog okvira koji Hrvatskoj također može biti prilika za razvoj. Ovo posljednje bila je i tema konferencije „Zelena kohezijska politika 2014. - 2020.“ organizirane u ožujku, na kojoj smo okupili veliki broj inozemnih stručnjaka i predstavnika zainteresirane javnosti s ciljem razmjene iskustva u provođenju uspješnih i održivih projekata. Velika čast pripala nam je i domaćinstvom 22. Vijeća Europske zelene stranke u Zagrebu na kojem je izglasano nekoliko važnih rezolucija od

kojih svakako treba spomenuti onu koja se tiče štetnog procesa istraživanja i eksploatacije nafte u Jadranu. Od samog početka mandata naglašavao sam štetnost ovog ishitrenog projekta i sličnih kao što su Plomin C. Navedeni projekti ne doprinose ciljevima strategije Europa 2020. i preuzetim obvezama Hrvatske članstvom u Europskoj uniji koja svoj put prema smanjenju ovisnosti od uvoza fosilnih goriva vidi u podizanju energetske učinkovitosti, razvoju obnovljivih izvora energije i pametnom upravljanju resursima. Jedno od važnijih područja mog rada bilo je i upoznavanje hrvatske javnosti s izazovima koje nam donose pregovori SAD-a i Europske unije o Transatlantsko-trgovinsko i investicijskom partnerstvu, poznatijem kao TTIP. Ovim putem želim svima ugodno ljeto i zasluženi odmor za uspješan nastavak posla koji nas očekuje.

S poštovanjem,

Davor Škrlec

Klub zastupnika Zelenih/Europskog slobodnog saveza u Europskom parlamentu

Član

ENVI Odbor za okoliš, javno zdravlje i sigurnost hrane

D-CA Izaslanstvo za odnose s Kanadom

Zamjenik

TRAN Odbor za promet i turizam

REGI Odbor za regionalni razvoj

D-TR Izaslanstvo u Zajedničkom parlamentarnom odboru EU-a i Turske

Impressum

Glavni urednik: Davor Škrlec

Uredništvo: Alan Kečkeš, Tanja Poša, Uroš Valentino Saraja, Nataša Vistrička, Goran Zboril

Izdavač: Ured zastupnika u Europskom parlamentu
Davora Škrleca

Ulica Klementa Crnčića 18, 10 000 Zagreb

tel.: +385 1 233 85 67

ISSN 1849-6059

KONTAKTIRAJTE NAS! www.davor-skrlec.eu

Ured u Bruxellesu:

Parlement européen
Bât. Altiero Spinelli
04E258
60, rue Wiertz / Wiertzstraat 60
B-1047 Bruxelles/Brussel
Tel.: +32(0)2 28 45828
Fax.: +32(0)2 28 49828
e-mail: davor.skrlec@europarl.europa.eu

Ured u Strasbourgu:

Parlement européen
Bât. Louise Weiss
T05115
1, avenue du Président Robert Schuman
CS 91024
F-67070 Strasbourg Cedex
Tel.: +33(0)3 88 1 75828
Fax.: +33(0)3 88 1 79828

Davor Škrlec je prvi hrvatski zastupnik koji je postao članom odbora EUFORES-a

Nakon godinu dana mandata u Europskom parlamentu, zastupnik ORaH-a Davor Škrlec imenovan je na Generalnoj skupštini EUFORES-a 24. lipnja 2015. godine članom proširenog odbora (Extended Board) Europskog Foruma za obnovljive izvore energije (EUFORES) za razdoblje od 2015. do 2019. godine.

EUFORES je osnovan 1995. godine kao samostalna neprofitna organizacija čiji je cilj promicanje obnovljivih izvora energije i energetske učinkovitosti u Europskoj uniji. Odbor čijim je Škrlec postao član sastavljen je od vodećih zastupnika Europskog parlamenta za pitanja obnovljivih izvora energije i energetske učinkovitosti koji dolaze iz svih demokratskih političkih skupina i ima do 20 članova.

“EUFORES je važan dionik u kreiranju Europske politike i zakonodavstva u području obnovljivih izvora energije i energetske učinkovitosti, ali je još važnija njegova uloga u suradnji i prijenosu znanja između Europskog parla-

menta i nacionalnih parlamenta članica EU-a. Suradnja i otvorena razmjena mišljenja zastupnika u Europskom parlamentu i zastupnika u nacionalnim parlamentima u ovom području je od izuzetne važnosti za ostvarivanje klimatsko-energetskih ciljeva EU-a na održiv način. Kvalitetno informirani zastupnici u nacionalnim parlamentima su važna karika u potpunoj i uspješnoj implementaciji Europskog zakonodavstva u nacionalna zakonodavstva, što nam je svima zajednički cilj.” – kaže Škrlec.

U razdoblju od 2015. do 2019. godine uloga EUFORES-a bit će vrlo značajna jer je Europska komisija pod vodstvom potpredsje-

dnika Maroša Šefčoviča pokrenula osnivanje Europske energetske unije – najznačajniji projekt od osnivanja Europske zajednice čelika i ugljena 1951. godine. Dekarbonizacija energetskega sektora i energetska učinkovitost dva su od pet temeljnih stupova na kojima počiva Europska energetska unija. Već u drugoj polovici 2015. godine te tijekom 2016. godine predviđene su izmjene Europskog zakonodavstva, odnosno direktiva u području zajedničkog tržišta energije, sustava trgovanja emisijama CO₂, obnovljivih izvora energije kao zakonodavna podloga za uspostavu energetske unije, ali i za ostvarivanje klimatsko-energetskih ciljeva EU-a za 2030. godinu.

Zastupnik Škrlec o Strategiji EU-a za jadransku i jonsku regiju

Na Odboru za regionalni razvoj 17. lipnja zastupnici u Europskom parlamentu sudjelovali su u razmatranju nacрта izvješća strategije Europske unije za jadransku i jonsku regiju. Izvjestitelj u sjenu za spomenuto izvješće je i zastupnik ORaH-a Davor Škrlec.

Na početku svog izlaganja, zastupnik Škrlec zahvalio je izvjestitelju Ivanu Jakovčiću na dobroj podlozi koju je napravio u obliku svog izvješća gdje sada mogu kroz amandmane značajno poboljšati njegov sadržaj. Također je naglasio i dobru suradnju koju su imali do sada kroz sastanke izvjestitelja u sjenu. Zastupnik Škrlec obrazložio je na Odboru po poglavlji izvješća svoje amandmane.

Prekogranična suradnja država regije i zeleni rast

“U ovim općim razmatranjima smatram kako treba staviti težište na važnost koordinacije u-

nutar regije, a za to imamo dobre primjere u baltičkim zemljama i u dunavskoj regiji kako se može uspostaviti jedno upravljačko tijelo koje vodi brigu oko toga da se zajedničkim naporima svih država koje se nalaze u makroregiji ostvare ciljevi Strategije. Kada govorimo o financijskim sredstvima, naravno da je korisno potaknuti Europsku investicijsku banku, europske fondove i Junckerov investicijski fond za ulaganje u regije. Međutim, mislim da je važno istaknuti prekograničnu suradnju, pogotovo jer se radi o državama članicama i onima koje nisu članice, ali imaju pret-

pristupne fondove na raspolaganju i koje mogu zajedno kroz jednu sinergiju s državama članicama korisno upotrijebiti baš u postizanju ciljeva koje je zacrtala Strategija.”

Zastupnik Škrlec smatra kako će financiranje iz Europske investicijske banke biti puno lakše ako se ostvaruje agregacija projekata unutar države članice i u prekograničnoj suradnji jer oni mogu značajno doprinijeti postizanju ciljeva.

“Ali ono što je jako važno, što je i cilj Junckerovog investicijskog plana, da se privuku privatne investicije koje će još više ubrza-

ti proces jer su puno prilagodljivi i agilniji u realizaciji projekata. Ono što nam treba biti primarno u tom razmišljanju je da makroregija ima jedan bogati prirodni kapital koji je sačuvan i taj kapital trebamo i dalje čuvati kroz provođenje strategije Europa 2020. u kojoj je jedan od glavnih stupova i zeleni rast. Upravo kroz zelenu ekonomiju i zelene poslove možemo osigurati razvoj regije." – ističe zastupnik Škrlec.

Održivo ribarstvo i tradicionalna proizvodnja zdrave hrane

U sljedećem poglavlju koji govori o plavom rastu, zastupnik ORaH-a je rekao da tu treba malo jače istaknuti Zajedničku ribarstvenu politiku zbog toga što ona i kroz svoj zasebni fond, ali i kroz druge fondove koji su vezani na nju, a tiče se i zaštite okoliša i poticanja poduzetništva, treba raditi na tome da održivo ribarstvo bude temeljna djelatnost zajedno s tradicionalnom proizvodnjom zdrave hrane u makroregiji.

"Potrebno je sačuvati taj prirodni kapital kojeg imamo jer ako idemo gledati ribarstvo, po brojkama s kojima raspolažem, Europska unija uvozi negdje oko 40 posto ribe koju konzumira. A nama se riblji fond u području Jadrana i Jonskog mora smanjuje, unatoč tome što imamo veliko bogatstvo koje možemo iskoristiti upravo za proizvodnju zdrave hrane. Da ne bi sve ostalo samo na hrani i ribi u plavom rastu, potrebno je napraviti jednu sinergiju između proizvodnje čiste

energije i proizvodnje zdrave hrane, i na otocima i u unutrašnjosti. Ne zaboravimo kako se morski dio jako oslanja na unutrašnjost, odnosno na one države koje nemaju pristup moru. Tu imamo već dobrih primjera iz Europske komisije kako postoje projekti koji mogu već ići u realizaciju u smjeru sinergije između akvakulture i proizvodnje iz obnovljivih izvora energije."

Brza željeznica je žila kucavica održivog transporta

Što se tiče povezivanja regije, zastupnik Škrlec smatra kako naša makroregija ima nedostatak postojanja brze željeznice. "Mi nemamo *high speed railway* u Jugoistočnoj Europi i trebali bi poraditi na tome da to bude jedna od žila kucavica transporta pored Jadranskojonske autoceste." – kaže Škrlec.

Dalje navodeći, zastupnik je na Odboru za regionalni razvoj Europskog parlamenta istaknuo kako imamo jedan problem koji je vjerojatno vezan za cijelu regiju, a to je problem gospodarenja otpadom i onečišćenja mora.

"Imamo dobar primjer na zapadu, a to je primjer Barcelone koja je kao smart city pokrenula jako puno dobrih inovativnih projekata gdje je, između ostalog, i ulaganje u energetska infrastrukturu i energetska učinkovitost u gradovima. Ali ne smijemo zaboraviti ruralni dio i otoke zbog toga što je tamo kapitalna investicija puno veća nego što je to u gradskim sredinama i oni stoga zahtijevaju

posebnu pažnju kada se govori o njihovom razvoju i financiranju. Što se tiče okoliša, ne smijemo zaboraviti rijeke i jezera koja utječu u Jadransko i Jonsko more. Unutar država članica i onih koje nisu države članice, a nalaze se u makroregiji, ima velikih vodenim površina, a koje također predstavljaju jedan prirodni kapital i resurs osim energetskog i za proizvodnju zdrave hrane."

Direktive Europske unije za istraživanje i eksploataciju nafte i plina

Zastupnik ORaH-a osvrnuo se i na energetska dio Strategije EU-a za jadransku i jonsku regiju. Ako govorimo kako je potrebno promicati obnovljive izvore energije i ulagati u energetska učinkovitost, zastupnik Škrlec smatra kako izgradnja LNG terminala jest jedan od načina za povećanje energetske sigurnosti Europske unije, a ne samo makroregije. Također se osvrnuo na projekte istraživanja i eksploatacije nafte i plina u Jadranu, kako postojećih s talijanske strane tako i inicijativa u Hrvatskoj, Crnoj Gori i Albaniji.

"Svi moraju poštivati direktive Europske unije koje propisuju izradu pomorske strategije, odnosno jednog održivog gospodarenja morskim područjem gdje se mora uvažiti utjecaj svega toga na postojeće gospodarske sektore, pogotovo ove koji su jako osjetljivi, a vezani su uz plavi rast što sam prije spomenuo. I naravno, na stroge kriterije pridržavanja implementacije svega što pro-

pisuje Direktiva za priobalnu eksploataciju nafte i plina gdje je jedna od ključnih stvari nedostatak kapaciteta u državama za prevenciju i moguće nesreće koje se mogu dogoditi u istraživačkom postupku. Od trenutka kad su te direktive izglasane i kad su postale važeće do trenutka kad ih država implementira, potrebno je napraviti reviziju svih projekata koji su pokrenuti jer oni ulaze u jedno sivo područje. U vrijeme kada legislativa nije završena nastoje utrčati u teren dok nisu definirana pravila, a imaju veliki utjecaj na naš okoliš.” – napominje Škrlec.

Borba protiv klimatskih promjena, održivi turizam i energetska neovisnost otoka

“Sve inicijative koje su vezane za izgradnju termoelektrana na ugljen, pogotovo one koje su na uvozni ugljen, tu moramo i

države članice i one koje nisu staviti u funkciju borbe protiv klimatskih promjena. Potrebno je motivirati ih, počevši od toga da države članice imaju pravo na svoj energetske mix, ali moraju ići u smjeru politike ostvarenja ciljeva Europske unije 2030. godine, a bez takve politike koju treba sada krenuti provoditi oni se neće moći ostvariti. Ja bih predložio da se izradi jedna makroregionalna strategija borbe protiv klimatskih promjena jer smo bili svjedoci i velikih poplava i drugih elementarnih nepogoda u cijeloj regiji te uspostava fonda solidarnosti koji bi trebao služiti i za prevenciju, adaptaciju, ali i za pomoć državama ukoliko dođe do ekonomskih posljedica klimatskih promjena.” – smatra Škrlec.

Jedan od temeljnih stupova održivog turizma je i promocija

održivog transporta, ističe Škrlec.

“Turisti su dosta mobilni kada se nalaze u sredini u kojoj ljetuju. Promicanje održivog transporta i promicanje lokalno ili regionalno proizvedene hrane pomaže smanjenju ugljičnog otiska u okoliš. Ne smijemo zaboraviti da Jadran i Jonsko more imaju otoke i da već imamo dobre inicijative oko energetske neovisnosti otoka temeljene baš na obnovljivim izvorima energije. Tu je primjer Krk, imamo LNG terminal, ali i lokalnu zajednicu koja potiče lokalne inicijative za ostvarenje energetske neovisnosti otoka.”

Za kraj svog izlaganja, spomenuo je nacionalne parkove i parkove prirode koji su jedan temelj za edukaciju sadašnjih i budućih generacija kako voditi brigu o okolišu i o onome što trebamo ostaviti za budućnost.

Oživljavanjem noćnih vlakova do modernog putničkog prijevoza

Europski noćni vlakovi sve više se napuštaju kao prijevozno sredstvo. Zeleni u Europskom parlamentu žele zaustaviti taj razvoj i razmišljaju o načinima kako oživjeti europske noćne vlakove i EC-IC usluge. O perspektivama revitalizacije na konferenciji Zelenih/ESS-a "Revitalising European Night Train and EC-IC services", koja se održala 1. srpnja u Europskom parlamentu, govorio je i zastupnik ORaH-a Davor Škrlec.

U svom uvodnom govoru zastupnik Škrlec je naglasio kako se putnički željeznički prijevoz mora modernizirati, pogotovo noćni vlakovi koji svojom kvalitetom usluge moraju konkurirati hotelskim smještajima.

"Putnici će radije putovati noćnim vlakom nego ranojutarnjim avionom ili avionom dan prije s noćenjem u hotelu. Novi servisi poput pristupa Internetu trebaju postati standardna usluga u vlakovima. Također, potrebno je poticati uvođenje intermodalnog prijevoza jer željeznički prijevoz tada postaje poželjan partner. S postojećim poslovnim modelom on ne može konkurirati cestovnom i avionskom prijevozu. Intermodalni prijevoz znači da putnik kupuje jednu kartu za više prijevoznih sredstava od polazišne do odredišne točke, primjerice, autobus-vlak-brod-autobus." – rekao je Škrlec.

Zastupnik ORaH-a smatra kako je potrebno otkloniti postojeće prepreke, pogotovo u prekograničnom putničkom prijevozu i zaštititi putnike kao kupce koji danas nemaju mogućnost naknade ili zamjene putne karte ako propuste vlak

kod presjedanja zbog kašnjenja vlaka.

"Građani su navikli na Internetu kupovati putne karte i planirati put. Nažalost, željeznički putnički prijevoz još ne nudi takve usluge. Jedna od korisnih aplikacija je 'Rail Planner' koja se može besplatno preuzeti u Google trgovini, a služi za pla-

niranje putovanja i nudi informacije kao što je raspored vožnje vlakova. Također, potrebno je promovirati noćne automoto vlakove za prijevoz automobila u turističkoj sezoni. Na taj način možemo izbjeći zagušenja na aerodromima i autocestama te općenito minimalizirati stres putovanja." – smatra Škrlec.

Delegacija ORaH-a na konferenciji o TTIP-u u Bruxellesu

Klub zastupnika Zelenih/ESS-a organizirao je 1. srpnja javnu konferenciju i radionicu na temu TTIP-a u Europskom parlamentu na kojoj su se okupili predstavnici zelenih stranaka, a među njima i delegacija ORaH-a zajedno s njihovim zastupnikom Davorom Škrlecom.

Zajedno s delegacijom ORaH-a, zastupnik u Europskom parlamentu Davor Škrlec prisustvovao je konferenciji "*TTIP and beyond - trade in global and local politics*" u organizaciji Zelenih/ESS-a. Razmjenom mišljenja iz prve ruke, ORaH će i dalje u Hrvatskoj objektivno informirati građane o izazovima sklapanja trgovinskog i investicijskog sporazuma između Europske unije i SAD-a.

TTIP će obuzdati Kinu i Ameriku vezati za EU

Govornici ovog panela istražili su jedan od mitova koji se često mogu čuti kod zagovaratelja TTIP-a. Naglašeno je kako ovi

pregovori nisu ravnopravni, tj. da su asimetrični. Dok Amerika nastupa kao entitet, Europa se sastoji od puno država koje mogu imati druge prioritete. K tome, EU nema strategiju kao cjelina. To je dovodi u lošiji pregovarački položaj u odnosu na Ameriku. Amerika je jedinstveno tržište, dok Europa još uvijek, iz razumljivih razloga, nije u potpunosti uredila svoje tržište. Također je postavljeno i važno pitanje konstitucionalnosti ISDS klauzule koja praktički omogućava da kompanije tuže državu na privatnom sudu i na taj način negiraju samostalnost i ingerencije države. Kina do sada nije pokazala interes u nameta-

nju bilo kakvih standarda ili ograničenja bilo Europi, bilo Americi, pa teza da će je u tome spriječiti TTIP ne stoji.

TTIP je dobar za poslove i SMEs

Govornici ovog panela pokušali su naglasiti kako je usuglašavanje pojedinih tehničkih standarda važno za lakšu trgovinu između Amerike i Europe. Međutim, dok u Evropi većina standarda polazi od predostrožnosti, u Americi je to cost-benefit analiza. Prihvatanje takvog načina standardizacije za Europu bi značilo efektivno snižavanje postojećih standarda. Uspjeh se

Vlasta Toth, Maja Vizjak, Davor Škrlec, Dean Šarčević, Katarina Gaži - Pavelić

ovim ugovorom bazira na konkurentnosti poduzeća, a njihova konkurentnost prvenstveno na konkurentnosti radne snage. Dakle, potiče se konkurencija evropskih i američkih radnika, a ne njihova solidarnost. Neminovno će stradati radnička prava koja su bolje uređena u Evropi. Odličan primjer kako se ovakvim ugovorima gube, a ne dobivaju, radna mjesta je NAFTA, ugovor koji je rezultirao gubitkom radnih mjesta kako u Americi, tako i u Meksiku. Pouke proizišle iz tog ugovora nika ne treba zaboraviti.

TTIP će stvoriti zlatni standard globalne trgovine

Nije posve jasno što će ovaj standard predstavljati i zašto je za to potreban TTIP. Naime, sve barijere koje će se navodno ukinuti sporazumom, bilo je moguće ukinuti još puno ranije. Kako su pregovori neuravnoteženi, za očekivati je da će ovaj standard ići na štetu postojećih u Evropi. Ugovor je više za multinacionalne i velike kompanije, a ne za SME, kako se vrlo često tvrdi. One jednostavno nemaju dovoljno resursa i znanja da bi se mogle nositi sa zahtjevima tako velikog tržišta, pa za njih neće vrijediti ovaj standard.

Bilo je zaista interesantno čuti mišljenja s one strane Atlantika jer do sada samo znamo za mišljenja u EU. Pokazalo se da i u Americi postoje jaki pokreti koji se protive TTIP-u jer ga smatraju tajnim dokumentom. Tajnost je jedan od najvećih prigovora, ali jednako tako i gotovo siguran gubitak radnih mjesta i snižavanje radničkih prava i nadnica. Odlično je naglašeno kako se očekuje veća međusobna

konkurencija američkih i evropskih radnika, a u svrhu pribavljanja profita poslodavcima. Radnike se gura u tipičan neoliberalni obrazac za koji se zauzimaju velike kompanije. TTIP-om se, naročito putem ISDS mehanizma, stvarna vlast seli s legalno i demokratski izabranih predstavnika naroda na korporacije čiji je jedini interes ostvariti što veći profit. K tome, zagovaratelji TTIP-a ne daju ni jedan brojčani podatak koji bi opravdao ovakav ugovor. Pokazalo se da su sve brojke koje su do sada koristili, izmišljene, pa su, u većini slučajeva, povučene iz „argumenata“.

Mitovi i istine

Teza 1: TTIP je trgovinski ugovor kojim će se proširiti naše tržište i lakše ćemo trgovati.

ISTINA: Od 29 pregovaračkih poglavlja samo se 5 odnosi na trgovinu. Stoga TTIP nije trgovinski ugovor, već ugovor kojim se žele mijenjati zakoni država članica EU.

Teza 2: TTIP će ukloniti 50% carinskih barijera između EU i

Amerike.

ISTINA: Ova brojka bazira se na pretpostavkama, a ne onome što bi se doista moglo dogoditi. Zagovornici trebaju točno nabrojiti koje su to barijere koje će se ukloniti, što do sada nisu mogli.

Teza 3: TTIP donosi rast BDP-a i zaposlenosti.

ISTINA: Najnovija, nepristrana istraživanja koja koriste vjerodostojne metode pokazala su da će rast BDP-a biti negativan i da se može očekivati gubitak od 600.000 radnih mjesta. Teret dokazivanja uvijek mora biti na onima koji zagovaraju TTIP. Činjenica je da zagovornici nemaju ekonomske argumente!

Teza 4: Rast će zaposlenost.

ISTINA: Ta je teza i brojke kojima je predstavljena toliko kritizirana da se više ne koristi ni u EU Parlamentu. Ako se uspoređi s NAFTA-om, vidi se da sporazum nije imao baš nikakav utjecaj na rast zaposlenosti, već obratno.

Pripremila: Katarina Gaži - Pavelić

Europski parlament izglasao "kompromis" o TTIP-u

ORaH upozorava na štetu koju bi potvrđivanje ovog ugovora prouzročilo europskoj ekonomiji i interesima, a posebice malim i ranjivim gospodarstvima poput hrvatskog.

Europski parlament, 8. srpnja, izglasao je preporuke Europskoj komisiji o nastavku pregovora o sporazumu između Europske unije i SAD-a (TTIP) nakon kontroverznog odgađanja rasprave i glasanja prošlog mjeseca zbog ugrožene većinske podrške sporazumu uslijed velikih neslaganja unutar grupacija lijevog centra.

Točka prijepora, bio je mehanizam "ISDS" (*Investor to State Dispute Settlement*) koji omogućava stranim korporacijama/investitorima tužbu i naplatu štete od strane države, ukoliko država donese zakone ili regulatorne standarde koji mogu utjecati na smanjenje njihovih profita. Ovaj način pravne 'zaštite' interesa korporacija zaobilazi postojeće pravne mehanizme i sudove EU, stvarajući nepotreban paralelan pravni sustav u formi arbitražnog suda. Takav netransparentan i nedemokratski postupak, vođen izvan postojećeg pravnog sustava te koji stvara jednosmjerni postupak rezerviran isključivo za investitore uzrokovao je veliki pritisak od strane građana EU na njihove europarlamentarce te ugrozio dosadašnju stabilnu većinsku podršku TTIP-u.

Međutim, mjesec dana bilo je dovoljno predsjedniku Europskog parlamenta, Martinu Schulzu kako bi konsolidirao redove i stvorio "kompromisno" rješenje. Odbačen je mehanizam ISDS kao poželjan te je predložen "novi pravosudni sustav" koji bi

ga trebao zamijeniti. "Novi" sustav privatnih arbitražnih sudova također predstavlja izdvojeni paralelan pravosudni okvir rezerviran za investitore. Stoga, iako je postignut kompromis jer se ista stvar nazvala drugačiji imenom, konkretne promjene koje bi štatile interese država i građana ovim sporazumom, ni-

su donijete. ORaH upozorava na štetu koju bi potvrđivanje ovog ugovora prouzročilo europskoj ekonomiji i interesima, a posebice malim i ranjivim gospodarstvima poput hrvatskog te poziva Vladu Republike Hrvatske i hrvatske zastupnike da se suprotstave donošenju ovog ugovora.

Zastupnici Zelenih/ESS-a iskazali su svoje nezadovoljstvo tijekom glasanja na plenarnoj sjednici u čemu je sudjelovao i zastupnik ORaH-a Davor Škrlec.

Provedba multimodalnih integriranih sustava izdavanja putnih i zrakoplovnih karata u Europi

"Tri su razloga zbog kojih je za provedbu multimodalnih integriranih sustava potrebno uložiti dodatne napore, kako od strane Komisije, tako i od država članica. Prvi je upotrijebiti modernu informatičku tehnologiju koja nam je na raspolaganju te omogućiti brzu i jednostavnu rezervaciju i kupovinu karata za razne vrste prijevoza koji se umjesto nepravedne konkurencije trebaju međusobno nadopunjavati. Na taj ćemo način, preko informatičke ekoinovacije, stvoriti nova radna mjesta. Drugi razlog je direktna ušteda u potrošnji energije čime sektor transporta na održivi način i uz prihvatljive troškove vrlo brzo može doprinijeti klimatsko-energetskim ciljevima Europske unije. Treći razlog je zaštita prava građana Europske unije izdavanjem jedne putne karte i ostvarivanjem mobilnosti kao preduvjeta za ostvarivanje njihovih temeljnih sloboda."

Govor na plenarnoj sjednici u Strasbourgu, 6. srpnja 2015.

Inicijativa za zeleno zapošljavanje - Smjernice za politike zapošljavanja država članica

"Potrebno je podsjećati da je strategija Europa 2020. ono čega bismo se trebali pridržavati barem u ovom razdoblju od idućih pet godina te nakon što smo već prošli reviziju. Upravo ta strategija počiva na nečemu što Europsku uniju čini kompetitivnom u globalnim razmjerima, a to je održivi razvoj. Ne trebamo govoriti što je održivi razvoj, ali znamo da su mala, mikro i srednja poduzeća temelj europskog gospodarstva. Da bi ona uspjela, moraju imati odgovarajuću kvalificiranu radnu snagu, moraju doći do određenog kapitala.

Dakle, uspjeh zelenog zapošljavanja i time zelene ekonomije moguće je ako ispunjavamo tri osnovna uvjeta: prvo je ulagati u obrazovanje za održivi razvoj koji trenutačno nemamo ni u jednoj državi članici, znajući da je prosjek trenutačno 2% od ulaganja BDP-a, a da trebamo imati puno više. Omogućiti fiskalne mjere koje će usmjeriti i olakšati privatne investicije u zelene tehnologije. Pojednostaviti procedure korištenja javnog novca iz EU fondova, ali i kroz zelenu javnu nabavu potaknuti države članice da ulažu u zelenu tehnologiju, zeleno zapošljavanje i zelenu ekonomiju."

Govor na plenarnoj sjednici u Strasbourgu, 7. srpnja 2015.

Obilježavanje sjećanja na Srebrenicu

"Poruka Europske unije je ujedinjeni u različitosti. Upravo je to i poruka koja treba biti prenesena Bosni i Hercegovini. Zbog njezinih građana, budućnosti njezinih mladih, mira u regiji, zbog budućnosti. I zbog budućnosti Europske unije.

Ne smijemo zaboraviti, prošlo je 20 godina otkada se dogodio jedan od najvećih zločina: genocid i etničko čišćenje u Srebrenici. Zbog mira svih onih 1200 ili više, koje još uvijek ne možemo pronaći, u Srebrenici, u drugim krajevima Bosne i Hercegovine, ali i u Hrvatskoj. Zbog mira budućih generacija moramo uložiti maksimalni napor da pronađemo sve mrtve, da pomirimo sve narode u Bosni i Hercegovini kako bi imali sigurnu budućnost.

Zato pozivam Europsku uniju, sve institucije i sve građane Bosne i Hercegovine da ulože maksimalni napor u pronalaženju rješenja za trajni mir."

Govor na plenarnoj sjednici u Strasbourgu, 9. srpnja 2015.

ZASTUPNICI ZELENIH/ESS-A ODRŽALI KONFERENCIJU U TUZLI

Može li biti Europe bez multikulture?

U petak, 3. srpnja, zastupnik u Europskom parlamentu Davor Škrlec prisustvovao je otvaranju međunarodnog skupa Euromediterranea 2015. u Tuzli, koji se po prvi put ove godine održao u gradovima Bosne i Hercegovine od 3. do 11. srpnja povodom 20. obljetnice Srebrenice. Međunarodni skup otvoren je konferencijom "Može li biti Europe bez multikulture?" na kojoj je zastupnik ORaH-a sudjelovao zajedno sa slovenskim zastupnikom Igorom Šoltesom iz grupacije Zelenih/ESS-a. Konferencija je imala isti naziv kao i ona koja se održala 1994. godine u vrijeme opsade Tuzle, organizirane od strane "Verona Forum za mir i povjerenje na prostoru bivše Jugoslavije" čiji je pokretač bio Alexander Langer.

Panel EURANET-a o problemima i izazovima azilanata i imigranata

U organizaciji **Euranet Plus Hrvatska** i Hrvatskog radija, zastupnik u Europskom parlamentu Davor Škrlec sudjelovao je 17. lipnja u panelu na temu migracijske politike EU-a te izazovima integracije azilanata i imigranata u hrvatsko društvo.

Opća ocjena nedavno predstavljenog Europskog migracijskog programa Europske komisije - konkretnije: prijedlog uvođenja kvota za premještanje tražitelja azila među članicama, kvaliteta kriterija odabranih za te kvote; ideja o preseljenju nekoliko desetaka tisuća izbjeglica iz kriznih područja u EU?

- Prije svega moramo imati na umu kako se azil odobrava osobama koje bježe od progona ili velike opasnosti i temeljno je pravo i obveza u skladu sa Ženevskom konvencijom o zaštiti

izbjeglica iz 1951. godine, čija je potpisnica i Republika Hrvatska. Implementacijom EU direktiva u naš Zakon o azilu preuzeli smo pravnu stečevinu Unije u tom području. Zbog situacije u Sredozemlju Komisija će aktiviranjem sustava za izvanredne situacije uključiti mehanizam premještanja za tražitelje azila koji imaju jasnu potrebu za međunarodnom zaštitom kako bi se osiguralo pravedno i ravnomjerno sudjelovanje svih država članica u zajedničkim nastojanjima, uzimajući u obzir njihove dosadašnje dobrovoljne napore. Komisija programom planira ponuditi

20 000 mjesta. Od Drugog svjetskog rata suočeni smo s najvećom izbjegličkom krizom. Trenutno je u svijetu 50 milijuna raseljenih osoba. Samo u Grčkoj, na otoke svaki dan pristigne više od 600 izbjeglica. Svjesni činjenice kako se radi o velikom izazovu 21. stoljeća za Europu, njegovo prevladavanje uvelike ovisi o solidarnosti i uzajamnoj pomoći država članica. Tokovi tražitelja azila nisu stalni, niti su jednako raspoređeni po EU-u. 2001. godine bilo je primjerice 425 000 zahtjeva u EU-27, a 2006. godine manje od 200 000. U 2012. godini zahtjeva je bilo više od 330 000.

Republika Hrvatska, kao dio vanjske granice Europske unije ne može sama izbjeći potencijalni rizik neočekivanog priljeva izbjeglica, bilo morskim ili kopnenim putem, stoga mora zajednički djelovati u smanjenju rizika i prevenciji, prihvaćanjem zajedničkog europskog pristupa.

- Svaka država članica koja prima tražitelje azila odgovorna je za razmatranje zahtjeva za azil u skladu s utvrđenim pravilima EU-a, a Komisija će odrediti ključ za preraspodjelu na temelju kriterija kao što su broj stanovnika, stopa nezaposlenosti, BDP, gospodarska situacija i broj već primljenih azilanata. Njemačka, u koju je samo prošle godine pristiglo 200 000 migranata, glavna je zagovornica ove odredbe, dok su s druge strane Velika Britanija i Mađarska žestoko protiv.

Iako predloženi program pozdravljam, prijedlog uvođenja kvota kao jedan od njegovih elemenata nije obvezujući, osim u hitnim situacijama i ne odnosi se na Veliku Britaniju, Irsku i Dansku, a za rješavanje krize potreban je sveobuhvatan pristup.

- Budući da će se za potporu programu iz proračuna EU-a osigurati namjensko financiranje u iznosu od dodatnih 50 milijuna EUR tijekom 2015. i 2016. godine, vjerujem da će i Hrvatskoj biti olakšano suočavanje s problemom. Europska unija ima utvrđenu politiku za pomoć državama članicama u izgradnji čvrstih i dosljednih vanjskih granica. U Fondu za unutarnju sigurnost državama članicama već je na raspolaganju preko 2,7 milijardi EUR za razdoblje od 2014. do 2020. godine. No iako su us-

postavljena pravila graničnih kontrola, upravljanje granicama danas varira na temelju raznovidnih dokumenata i instrumenata. Komisija stoga najavljuje kako će u 2016. godini predložiti standard Unije za upravljanje granicama u cilju uspostave visokog i ujednačenog standarda u kontroli svih aspekata vanjskih granica Unije.

Komentar europskog sustava azila?

- Europski sustav azila bi morao biti brži, učinkovitiji i kvalitetniji u smislu donošenja konačnih odluka o azilu. Tražiteljima azila mora biti omogućena podrška pri objašnjavanju svojih tvrdnji s posebnom zaštitom maloljetnika bez pratnje i žrtava mučenja. EU mora osigurati bolje i humanije materijalne uvjete za njihov prihvatanje, kao što je smještaj, i potpuno poštivanje njihovih temeljnih prava. Također, potrebno je ojačati zaštitu tražitelja azila u postupku utvrđivanja države odgovorne za ispitivanje zahtjeva za azil i pojednostaviti pravila kojima se uređuju odnosi među državama. Na taj način moguće je stvoriti sustav ranog otkrivanja problema u nacionalnim sustavi-

ma azila i prihvata te ih riješiti u korijenu prije nego što se razviju u stvarne krize. Potrebno je dakle izmijeniti postojeću Dublinsku uredbu, a u svemu važnu će ulogu sve više imati i Eurodac, baza podataka EU-a s otiscima prstiju tražitelja azila.

Najveći problem u tretmanu stranaca, ilegalnih migranata, u Hrvatskoj, ali i primjeri iz EU?

- Najveći izazov integraciji izbjeglica u hrvatsko društvo predstavlja učenje hrvatskog jezika, kulture i povijesti jer još uvijek nije uspostavljen sveobuhvatan sustav. Zatim problemi stanovanja, zapošljavanja, priznavanja diploma i kvalifikacija, upisa na sveučilišta, mogućnosti obrazovanja odraslih osoba i stručnog osposobljavanja. Također, trenutno ne postojanje organiziranih zajednica u koje bi se osobe mogle lakše integrirati dok u Europi postoje rodbinske povezanosti s izbjeglim osobama pa ih sredina lakše prihvaća. Upravo zato u Hrvatskoj se preseljenje u očima izbjeglica vidi kao jedno od rješenja (dio dijeljenja tereta i trajno rješenje). U Hrvatskoj postoji i problem osoba bez državljanstva, a to su najčešće pripadnici romske zajednice.

Europskim projektima do uspješnijeg zelenog financiranja

Razvojna agencija Zagreb i Lead partner međunarodnog EU projekta ECOFUNDING Council of Chambers of the Valencia organizirali su 17. lipnja u Europskom parlamentu **ECOFUNDING** breakfast uz podršku Davora Škrleca, ORaH-ovog zastupnika u Europskom parlamentu. ECOFUNDING breakfast se održao u okviru EU Sustainable Energy Week u Bruxellesu s glavnim ciljem prezentacije **“10 prijedloga za poboljšanje zelenog financiranja u EU”** proizašlih iz ECOFUNDING projekta. Događaj je okupio ključne međunarodne dionike iz zelenog sektora kao i zastupnike u Europskom parlamentu.

Tijekom događaja Francisco Estevan, direktor projekta ECOFUNDING, prisutnima je prezentirao konkretne preporuke za uspješnije zeleno financiranje u EU temeljene na iskustvu rada s preko 200 malih i srednjih poduzetnika uključenih u projekt kao i s investitorima te predstavnicima javnog i privatnog financijskog sektora.

O važnosti projekta ECOFUNDING i predstavljenih preporuka za male i srednje poduzetnike svoj osvrt i podršku dao je zastupnik ORaH-a Davor Škrlec.

“Stvaranje javno-privatne strukturne suradnje nužno je za jače uključivanje malih i srednjih poduzetnika kao nosioca održivog gospodarskog rasta u okviru strategije Europa 2020. Upravo je tome ovaj projekt znatno pridonio i omogućio podršku velikom broj poduzetnika”, istaknuo je Škrlec te je dodao kako su mali i srednji poduzetnici kralježnica europskog razvoja. “Uklanjanjem svih prepreka koje stoje na putu poduzetnicima važan je preduvjet za stvaranje konkurentnijeg tržišta te ulaganje u zeleni sektor predstavlja veliki poten-

cijal. Zeleno i plavo poslovanje prioritet su i mog osobnog rada i zalaganja u Europskom parlamentu kroz koji na europskoj i nacionalnoj razini promičem model cirkularne ekonomije kao alternativu postojećoj paradigmi”, rekao je Škrlec.

“Tijekom dvogodišnje provedbe projekta ECOFUNDING Razvojna agencija Zagreb je kroz razne poduzetničke događaje, kao što je i današnji ECOFUNDING breakfast, poticala poduzetničku klimu i dijalog između ključnih dionika”, rekla je Lidija Zadro, voditeljica projekta iz Razvojne agencije Zagreb i najavila kako zajedno s istim part-

nerima razmišljaju prijaviti neki slični projekt kako bi nastavili podupirati razvoj zelenog poduzetništva. “Zelenim poduzetnicima je potreban poticaj kojim im upravo preko EU projekta želimo omogućiti”, zaključila je Zadro.

Projekt ECOFUNDING je sufinanciran kroz transnacionalni program Europske unije – MEDITERAN Programme te se provodio od 2. siječnja 2013. do 31. ožujka 2015. godine. Sudjelovalo je 8 država i 11 partnera s područja Mediterana, među kojima je Hrvatsku predstavljala Razvojna agencija Zagreb.

Hrvatski potrošači nisu dovoljno upoznati sa svojim pravima u zračnom prometu

60 posto Hrvata ne zna svoja potrošačka prava u slučaju kada im je let otkazan ili kasni.

“Potrošači u Hrvatskoj nisu u dovoljnoj mjeri upoznati sa svojim pravima u zračnom prometu te je potrebno uložiti dodatne napore u informiranje potrošača od strane zrakoplovnih kompanija i nadležnih institucija”, izjavila je **Danijela Marković Krstić**, direktorica Europskog potrošačkog centra Hrvatska (ECC) na događanju o pravima potrošača u zračnom prometu održanom 10. srpnja u prostorima Međunarodne zračne luke Zagreb. “Kada se potrošači susretnu s problemom rješavanja svojih prava sa zrakoplovnim kompanijama, mogu se obratiti za savjet i po-

moć Europskom potrošačkom centru. Ta je usluga besplatna jer je mreža ECC centara sufinancirana od strane Europske unije i Vlade Republike Hrvatske”.

Prava putnika u zračnom prometu važna su tema za hrvatske potrošače. Prema istraživanju Europske komisije, provedenom u travnju 2015., tek nešto manje od polovice ispitanika (48 posto) smatra da zrakoplovne ili charter kompanije poštuju prava potrošača i pravila o zaštiti potrošača, dok je istraživanje iz 2013. pokazalo da šest od deset Hrvata ne zna svoja potrošačka prava u slučaju kada im je let otkazan ili

kasni. Veliku ulogu u informiranju potrošača ima Europski potrošački centar Hrvatska koji daje savjete i osigurava informacije o prekograničnoj kupovini te pomaže potrošačima, u suradnji s drugim Europskim potrošačkim centrima, u rješavanju prekograničnih pritužbi i sporova.

“Od ukupnog broja pritužbi koje smo zaprimili tijekom protekle godine, 30 posto se odnosi upravo na zračni promet. Potrošači nam se javljaju zbog problema prilikom otkazivanja ili odgađanja leta, izgubljene prtljage i kašnjenja zrakoplova. U svim tim situacijama potrošači imaju svoja

prava te je važno da ih upoznaju te da budu aktivni”, izjavila je Danijela Marković Krstić.

Ivana Cestarić iz Hrvatske agencije za civilno zrakoplovstvo je navela kako Agencija rješava prigovore vezane za otkazan let, kašnjenja i uskraćen ukrcaj, kao i prigovore vezane za prava osoba s invaliditetom ili smanjenom pokretljivošću te je dosad otprilike 50 posto pritužbi rezultiralo isplatom naknade putniku. Istaknula je da je od ulaska Republike Hrvatske u EU Agencija zabilježila izuzetan rast podnesenih prigovora putnika.

“Do 1. srpnja 2013. Agencija je zabilježila manje od deset prigovora potrošača, a taj se broj popeo na 200 nakon ulaska u EU”, izjavila je Cestarić. Dodala je također kako se postupci zaštite putnika u zračnom prijevozu, kako pred Agencijom tako i pred Europskim potrošačkim centrom, vode potpuno besplatno te da Agencija i ECC po pitanjima prava potrošača u zračnom prometu usko i uspješno surađuju.

Davor Škrlec (ORaH), hrvatski zastupnik u Europskom parlamentu, osvrnuo se na prava putnika u zračnom prometu u Europskoj uniji te je istaknuo kako je po tom pitanju na razini Europske unije mnogo učinjeno, ali još uvijek postoji znatnog prostora za poboljšanje, prvenstveno u pogledu povrata novca u slučajevima kašnjenja leta manjeg od pet sati i poštivanju prava putnika od strane pojedinih prijevoznika.

“Koliko je važno da putnici budu informirani o svojim pravima, toliko je važno i da sami prijevoznici u svakom trenutku putnicima pružaju informacije o pravima koja im pripadaju. Jedino tako možemo u potpunosti ispuniti cilj zaštite potrošača i ublažavanja stresa putnika prilikom putovanja na željeno odredište. Svjesni velike važnosti prava potrošača putnika u razvoju turizma, važno je imati zadovoljne putnike upoznate sa svojim pravima i sigurne u svakom pogledu, a u slučaju nenadanih okolnosti brze reakcije prijevoznika i tijela nadležnog za provedbu zaštite prava putnika. Kako bi se

PRAVA PUTNIKA U ZRAČNOM PROMETU

Imate pravo na skrb i naknadu!

**POTROŠAČI,
UPOZNAJTE
SVOJA PRAVA**

putnicima pružila još bolja usluga i ostvarili ciljevi održivog transporta moramo težiti intermodalnom prijevozu koji putniku omogućuje kupnju jedne karte za više prijevoznih sredstava do odredišne točke”, dodao je Škrlec.

Žele li potrošači imati uvid u svoja putnička prava uvijek na dohvata ruke mogu preuzeti besplatnu mobilnu aplikaciju “**Vaša putnička prava na dlanu**”.

Ovo događanje je organizirano u sklopu informativne kampanje “Potrošači, upoznajte svoja prava!” koju u Hrvatskoj provodi Europska komisija. Sve relevantne informacije o pravima potrošača po pitanju putovanja zrakoplovom kao i o ostalim potrošačkim temama mogu se pronaći na službenoj web stranici informativne kampanje Europske komisije “**Potrošači, upoznajte svoja prava!**”, kao i na Facebook stranici kampanje.

Javno savjetovanje kao dio provjere prikladnosti zakonodavstva EU-a o zaštiti prirode

U tijeku je **javno savjetovanje** Europske komisije kako bi se prikupila mišljenja o postojećem zakonodavstvu EU-a za očuvanje prirode (Direktivi o pticama i Direktivi o staništima) i njegovoj dosadašnjoj provedbi, što je dio „provjere prikladnosti” koju Komisija provodi u okviru svojeg Programa za primjerenost i učinkovitost propisa (REFIT).

Ovo je savjetovanje osmišljeno kako bi se prikupila mišljenja o postojećem zakonodavstvu EU-a za očuvanje prirode (Direktivi o pticama i Direktivi o staništima) i njegovoj dosadašnjoj provedbi, što je dio „provjere prikladnosti” koju Komisija provodi u okviru svojeg Programa za primjerenost i učinkovitost propisa (REFIT). U provjeri prikladnosti provjerava se je li trenutni regulatorni okvir razmjernan i svrsishodan te ostvaruju li se njime očekivani rezultati. Točnije, u okviru te provjere procjenjuju se značaj, učinkovitost, djelotvornost i usklađenost zakonodavstva te njegova dodana vrijednost za EU. Međutim, tijekom provjere prikladnosti ne razmatraju se moguće buduće izmjene zakonodavstva. To se prema potrebi čini u okviru zasebne procjene utjecaja.

Pojedinosti o rasporedu i postupku provjere prikladnosti

Rezultati ovog savjetovanja bit će procijenjeni i sažeti u izvješću koje će biti objavljeno na web-mjestu o provjeri prikladnosti. Pozivamo vas da pročitate prateću izjavu o privatnosti, u kojoj ćete naći informacije o tome kako će se postupati s vašim osobnim podacima i odgovorima. Direktiva o pticama donesena je 1979., a namijenjena je zaštiti svih vrsta divljih ptica i

njihovih najvažnijih staništa diljem EU-a. Njezin je strateški cilj „održavanje populacije svih vrsta divljih ptica u EU-u na razini koja odgovara ekološkim, znanstvenim i kulturološkim potrebama, istodobno uzimajući u obzir gospodarske i rekreacijske zahtjeve, ili za prilagođavanje tih vrsta toj razini”. Direktivom o staništima, koja je donesena 1992., uvode se slične mjere za otprilike 230 vrsta staništa i 1000 vrsta divljih životinja i biljaka, koje se zajednički nazivaju „vrstama od interesa EU-a”. Njezin je strateški cilj „održati ili obnoviti povoljno stanje očuvanosti prirodnih staništa i vrsta od interesa EU-a uzimajući u obzir gospodarske, društvene i kulturne potrebe te regionalna i lokalna obilježja”. Na temelju tih direktiva od svih država EU-a zahtijeva se uspostava režima

stroge zaštite za sve europske vrste divljih ptica i druge ugrožene vrste navedene u Prilogu IV. Direktivi o staništima; te određivanje glavnih područja za zaštitu vrsta i staništa navedenih u prilogima I. i II. Direktivi o staništima i Prilogu I. Direktive o pticama te za zaštitu ptica selica. Ta područja zajedno čine dio mreže Natura 2000, europske mreže područja prirode. Njome je obuhvaćeno oko 27 000 zaštićenih područja velike biološke raznolikosti koja obuhvaćaju oko 18 % EU-a i više od 4 % njegove morske površine.

Za provjeru ostvaruju li se direktivama predviđeni ciljevi, države EU-a nadziru napredak i svakih šest godina podnose Europskoj komisiji izvješća o statusu vrsta i staništa od interesa EU-a koji su prisutni na njihovom području.

Zastupnik u Europskom parlamentu Davor Škrlec u posjetu otoku Hvaru

Kako bi pridao veću pozornost otočnoj problematici, zastupnik Škrlec je u vremenu od 20. do 21. lipnja bio u posjetu otoku Hvaru.

U društvu članova ORaH iz dalmatinske regije zastupnik Škrlec posjetio je prvi Etno Hvar Festival u Humcu, etno selu čija je obnova financirana iz pretpriputnih fondova EU-a. U druženju s mještanima otoka Hvara i brojnim posjetiteljima, među kojima je bio i međunarodni izviđački kamp, imao je zanimljive razgovore na temu održivog razvoja i eksploatacije nafte u Jadranu. Posebno je koristan bio razgovor s voditeljicom LAG-a Škoji, gospođom Adelom Duboković, o njihovim potencijalima i projektima koji bi trebali pokrenuti održivi razvoj otoka Hvara, Brača i Šolte. Uz bogati program, prezentaciju tradicionalne hvarske kuhinje i klapsko pjevanje, posjetili su Grapčevu špilju pod stručnim vodstvom našeg najpoznatijeg alpinista Stipe Božića, a potom kasnije prisustvovali i prezentaciji njegove knjige. Događanje je organizirano u suradnji udruga Održivi otok, Trim i Humac. Jedna od tri najvažnije komponente održivog turizma je lokalna proizvodnja hrane, a posebnu dodanu vrijednost ima ekološka proizvodnja hrane. Na našim otocima kao što je Hvar, gostima koji odluče provesti godišnji odmor naša obiteljska poljoprivredna gospodarstva nude obilje autohtonih ekoloških proizvoda. Isto tako su u prilici vidjeti gdje rastu biljke čiji su plodovi u tim proizvodima. U posjeti OPG-u Blašković iz Vrboske na otoku Hvaru, zastupnik Škrlec je iz prve ruke saznao s kojim se sve pre-

prekama svakodnevno susreću u svojem poslu. Nažalost, birokracija i nekompetentnost hrvatske javne uprave za EU politike i projekte pokazuje se kao najveća prepreka u poslovanju OPG-ova. Zabrana određenih djelatnosti kao jedina regulacija gospodar-

skih djelatnosti u zaštićenim područjima nije prihvatljiva za Zelene i ORaH. Svojim upornim radom na terenu i razgovoru s OPG-ovima zastupnik očekuje kako će imati imati jake argumente da utječe na izvršnu vlast u Hrvatskoj koja treba mijenjati politiku

POSJET VJETROELEKTRANAMA

Na putu po Dalmaciji zastupnik Škrlec posjetio je vjetroelektranu Danilo pored Šibenika i novu vjetroelektranu u izgradnji Rudine kod Stona. Kako bismo dosegli cilj od 100 posto energije dobivene iz obnovljivih izvora do 2050. godine, ORaH se u svojoj energetske strategiji zalaže za 2500 MW energije iz vjetroa do 2030. Trenutno se u Hrvatskoj od vjetroelektrana dobiva tek oko 400 MW energije. Umjesto ugljena, Hrvatskoj treba više ovakvih projekata.

Zajednička ribarstvena politika EU i budućnost ribara u Republici Hrvatskoj

Ured za informiranje Europskog parlamenta u Republici Hrvatskoj u suradnji s Ministarstvom poljoprivrede organizirao je 19. lipnja javni događaj na visokoj razini, na temu Zajedničke ribarstvene politike EU i budućnosti ribara u Republici Hrvatskoj.

Događaj je okupio relevantne predstavnike institucija Europske unije, državnih institucija Republike Hrvatske, međunarodnih i domaćih stručnjaka, predstavnika akademske zajednice kao i udruženja malih i velikih ribara te drugih zainteresiranih dionika i relevantnih grupa kako bi se potaknula javna rasprava i ponudila platforma za dijalog o jednoj od najvažnijih tema najnovije zemlje članice Europske unije; ribarstvu i Zajedničkoj ribarstvenoj politici EU.

Sudjelujući na prvom panelu pod nazivom "Zajednička ribarstvena politika EU: mediteranska perspektiva", zastupnik ORaH-a Davor Škrlec istaknuo je kako sveobuhvatan cilj Zajedničke ribarstvene politike EU (ZRP) mora osigurati da aktivnosti ribars-

tva i akvakulture doprinose dugoročnim, održivim uvjetima koji se među ostalim odnose i na okoliš.

Za Republiku Hrvatsku to u prvom redu znači da se ukupne gospodarske aktivnosti u priobalnom području i na otocima usmjere ka održivom ribarstvu, poljoprivredi i turizmu s izrazitom brigom za okoliš i prirodu, primjenom obnovljivih izvora energije kojima je Hrvatska bogata, i podizanjem energetske učinkovitosti u svrhu smanjenja troškova i poticanja proizvodnje. Uzmimo za primjer samo jednostavno zagrijavanje vode za koju nije potrebna visoka tehnologija, a koju tijekom ljetnih mjeseci zbog porasta broja ljudi znatno više trošimo. U tom smislu doprinosimo razvoju održivog turizma

koji zasigurno ne možemo promicati eksploatacijom nafte i postavljanjem platformi u neposrednoj blizini turističkih aktivnosti. Kako bi prevladala krizu, Europi je potreban doprinos svih sektora njezina gospodarstva. U tom kontekstu važnu ulogu ima upravo sektor mora i pomorstva koje nazivamo „plavo gospodarstvo“. U njemu je zaposleno oko 5,6 milijuna ljudi, a proizvodi bruto dodanu vrijednost (BDV) u iznosu od 495 milijardi eura godišnje.

Plavo gospodarstvo, međutim, može proizvesti još puno više radnih mjesta ako budemo ulagali u pravo vrijeme i na pravom mjestu, a to su u Hrvatskoj upravo sektori poput turizma, ribarstva ili akvakulture. U turizmu se očekuje prosječan godišnji rast od 2% do 3% (predviđa se da će

sektor kružnih putovanja u ovom desetljeću narasti za 60 posto i stvoriti 100 000 radnih mjesta.

Plavi rast doista može donijeti stvarne, osjetne i pozitivne promjene europskom gospodarstvu, a time i građanima Hrvatske.

EFPR je usmjeren prema dugoročnim ciljevima strategije Europa 2020. za pametan, održiv i uključiv rast, promicanjem konkurentnog, okolišno i gospodarski održivog i društveno odgovornog ribarstva i akvakulture, te potiče razvoj i provedbu Integrirane pomorske politike (IPP) Europske unije na način koji nadopunjuje kohezijsku politiku i postizanje ciljeva nove, reformirane Zajedničke ribarstvene politike (ZRP).

Jedan od tri osnovna stupa Europskog fonda za pomorstvo i ribarstvo (EFPR) je i ekološki održivo ribarstvo EU. Važno je stoga da se ribari i državne institucije dobro pripreme za sve novosti koje nas očekuju i pronađu najbolji put za ostvarenje ciljeva ZRP-a.

Više od 20 milijuna eura, od 252,6 koliko Hrvatskoj stoji na raspolaganju iz Europskog fonda za pomorstvo i ribarstvo (EFPR) za ostvarivanje ciljeva Zajedničke ribarstvene politike namijenjeno je za osnivanje FLAG-ova - Lokalnih akcijskih grupa u ribarstvu. FLAG-ovi imaju veliku ulogu u razvoju EU ribarstva i njihovo osnivanje u Hrvatskoj jedan je od prioriteta EU. Novac se može koristiti za sve projekte koji koriste razvoju lokalne zajednice, od izgradnje ribarske infrastrukture pa do ribarskih muzeja. U pristupu FLAG-ova treba se osigurati značajna zastupljenost ribarskog sektora što znači da dvije trećine predstavnika mora biti iz ribarskog sektora. Uz njih moraju biti uključeni predstavnici lokalne samouprave i civilnog

društva. Kao jedan od prioriteta svakako je poticanje održivog razvoja ribarstvenih i akvakulturnih područja kroz promicanje socijalne uključenosti i smanjenja siromaštva, stvaranje radnih mjesta i primjeni inovacija. Postizanje navedenih ciljeva lakše je provesti potporom za lokalni razvoj pod vodstvom zajednice, pristupom odozdo prema gore (bottom-up) u okviru lokalnih inicijativa, odnosno partnerstava sastavljenih od predstavnika gospodarskog, civilnog i javnog sektora, čime se odražava lokalna zajednica u cilju izrade i provedbe tzv. lokalnih razvojnih strategija u ribarstvu (LRSR).

Prilike za hrvatsko ribarstvo se otvaraju u sklopu programa 'Obzor 2020.' Hrvatski Jadran je prirodni kapital kojega možemo iskoristiti za pametan i održivi razvoj otoka i priobalnog područja. Pametnim korištenjem europskih sredstava i uz pomoć inovativnih tehnologija svoj prirodni kapital Jadranskog mora moramo prvenstveno iskoristiti za proizvodnju energije i hrane na održiv način. Ribarstvo je ovdje ključna djelatnost, a trenutno otvoreni natečaj u Obzoru 2020., točnije 2. društvenom izazovu „Sigurnost hrane, održiva poljoprivreda i šumarstvo, istraživanje mora, pomorstva i unutarnjih voda, i bioe-

konomija“ pružaju mogućnost našim znanstvenim institutima, fakultetima i ribarskim udruženjima (FLAG-ovima) za istraživanje novih metoda i alata u svrhu učinkovitijeg, okolišno prihvatljivijeg i poslovno isplativijeg načina bavljenja ribarstvom. Osim toga, postoje i primjeri kako jednom prostoru omogućiti multifunkcionalnu namjenu. Na plutajućim platformama, osim što su instalirani obnovljivi izvori energije - solarna ili vjetroelektrana, mogu se nalaziti i bazeni za uzgoj ribe. Osim što bi od toga profitirala domaća brodogradilišta, proizvedena energija isporučivala bi se na najbliži otok, a pokrenuli bi i proizvodnju hrane.

U sinergiji sa strukturnim fondovima i Fondom za pomorstvo i ribarstvo, Obzor 2020. možemo iskoristiti upravo za razvoj navedenih tehnologija i rješenja. Nova zajednička ribarstvena politika EU svakako jest korak naprijed prema održivom ribarstvu, ali veliku ulogu njene uspješne provedbe nose same države članice. Pitanje koje se otvara je hoće li Hrvatska biti spremna iskoristiti sve mogućnosti koje se pružaju i uloviti vlak prilagodbe novim okolnostima uzrokovanih klimatskim promjenama, gospodarskim kretanjima i razvoju novih tehnologija. Ključ je prije svega u zajedničkom i predanom radu.

Cirkularna ekonomija - put prema pametnom, održivom i zelenom društvu

Zašto cirkularna ekonomija? Kako novi model cirkularne ekonomije može pomoći proizvodnji? Na koji način učinkovito koristiti resurse unutar postojeće industrijske politike? Je li to rješenje za budućnost?

Linearni se model razvoja, koji vodi ka iscrpljivanju resursa i nagomilavanju otpada, sve više pokazuje neučinkovitim i neodrživim, a bolja iskoristivost materijala i resursa ključna je prednost za održavanje dugoročne kompetitivnosti europske industrije na globalnom

tržištu. U cilju očuvanja prirodnih resursa, bioraznolikosti i stvaranju konkurentnog gospodarstva, potrebno je promijeniti paradigmu dosadašnjeg upravljanja otpadom i kroz primjenu procedura za oporavak materijala omogućiti održivu obradu. Drugim riječima, opo-

našajući prirodu, cirkularni model podrazumijeva industriju i životne navike koji otpad tretiraju kao resurs za ponovnu upotrebu. Upravo zato, model cirkularne ekonomije kao okosnica pametnog, održivog i uključivog rasta Strategije Europa 2020., temelje polaže u eko-

inovacije, eko-dizajn i napredne tehnologije te predviđa kruženje materijalnih tokova i shodno tome minimalnu emisiju materije i energije u okolinu. Postoje već mnogobrojni primjeri eko-dizajna koji postavljaju najbolje usmjerenje za Europu u nadolazećem razdoblju. Inovacije u recikliranju materijala, boljem iskorištavanju proizvoda te razvijanju mogućnosti da se ponovo koriste, modeli su u kojima je Europa vodeća u svijetu i prodaje svoja rješenja globalnim akterima.

Budući da mala i srednja poduzeća čine 99% poduzeća Europske unije i zapošljavaju dvije trećine radne snage čime predstavljaju ključan faktor u prijelazu na cirkularnu ekonomiju, važno ih je smjestiti u središte resursno učinkovite strategije. Stvaranjem navedenih poslovnih modela i prilika doprinosimo otvaranju kvalitetnih, zelenih radnih mjesta s dodanom vrijednošću i pružamo veće mogućnosti za zapošljavanje i smanjivanje makroekonomskog deficita. Nužno je stoga zalaganje za novi pristup koji je u suprotnosti s dosadašnjim načinom upravljanja, a pojam zbrinjavanja otpada zamijeniti pametnim gospodarenjem otpadom, i to u praksi.

U Hrvatskoj se nažalost po tom pitanju vrlo malo učinilo i još uvijek razvijamo sustav primarnog razvrstavanja otpada kako bi smanjili pritisak na spalionice, umjesto da što prije usvojimo model cirkularne ekonomije kao vodeću paradigmu. Polazeći od inovacija i kreativnosti, cirkularni ekonomski princip omogućava

manji trošak proizvodnje koji se među ostalim temelji na obnovljivim izvorima i energetske učinkovitosti. Također, važno je spomenuti i nematerijalne koristi kao što su utjecaj na zdravlje, sigurnost životne sredine i zaštitu od zagađenja. Sve zajedno doprinosi otvaranju novih radnih mjesta na lokalnoj razini, održivom gospodarstvu i u konačnici kvalitetnijem životu građana.

Najava konferencije

Drugi po redu Zagreb Business Summit „Gradovi i regije – generatori razvoja“, međunarodni sajam investicija, industrije i usluga održat će se od 16. do 18. rujna 2015. na Zagrebačkom velesajmu. U sklopu Summita 18. rujna održat će se konferencija **'Cirkularna ekonomija - put prema pametnom, održivom i zelenom društvu'** u suradnji s zastupnikom u Europskom parlamentu Davorom Škrlecom (ORaH).

Jedan od prioriteta Strategije Europa 2020. u postizanju pametnog, održivog i uključivog rasta jest svakako i resursno učinkovito gospodarstvo s ciljem razdvajanja ekonomskog rasta od korištenja resursa i podrške prijelazu na ekonomiju koja koristi male razine fosilnih goriva.

Povećanjem korištenja obnovljivih izvora energije i promicanjem energetske učinkovitosti možemo doprinijeti racionalnijem gospodarenju resursima koje u ovom trenutku znatno prelazi mogućnosti našeg planeta. Nažalost, velika količina resursa završava kao neiskorišteni otpad na odlagalištima ili

bude spaljeno čime utječemo na sve izraženije klimatske promjene.

Kako bismo sve resurse iskoristili kao sirovinu za proizvodnju nije dovoljno imati samo kvalitetne programe gospodarenja otpadom, već postojeći model linearne ekonomije moramo zamijeniti načelima cirkularne ekonomije koja u sebi uključuje eko dizajn i eko inovacije.

Svaka industrija u proizvodnom procesu mora u obzir uzeti dugoročnije ciljeve koji prije kraja vijeka trajanja proizvoda uključuju mogućnost njegovog lakšeg popravka ili prenamjene pa tek zatim postupak recikliranja ili prerade u druge proizvode.

Upravo je taj izazov velika prilika za razvoj malog i srednjeg poduzetništva i cjelokupnog gospodarstva te može omogućiti održivi način izlaska iz ekonomske krize. Cirkularna ekonomija pozitivan je odgovor na probleme nezaposlenosti, osobito mladih ljudi, i trajni doprinos stvaranju novih poslovnih modela i poslova koje nazivamo zelenim radnim mjestima.

Zeleni rast kao dio Strategije Europa 2020. prilika je i za Hrvatsku stoga vam u rujnu pripremamo međunarodnu konferenciju pod nazivom „Cirkularna ekonomija: put prema pametnom, održivom i zelenom društvu“ kako bi predstavili trenutne zakonodavne okvire, najbolju europsku praksu i konkretne primjere provedive u našim uvjetima i sredini.

Veselimo se vašem dolasku!

Nova ORaH-ova kampanja o cirkularnoj ekonomiji: “Stari stolac - nova fotelja”

Na konferenciji za medije održanoj 14. srpnja predstavili smo novu kampanju pod nazivom „Stari stolac - nova fotelja“ s kojom se nastavljamo promociju koncepta cirkularne ekonomije, ovoga puta u dizajnu namještaja i drvoprerađivačkoj industriji.

Kampanju je predstavila Mirela Holy, predsjednica ORaH-a, zajedno s Gordanom Cmrečkim, predsjednikom Glavnog foruma ORaH-a te voditeljem kampanje Leom Vukelićem. Predstavljajući kampanju prisustvovali su i članovi žirija Tomislav Toth, urednik časopisa Majstor te Robert Bradač, vlasnik studija Marnic, ujedno i sponzor nagrade pobjedniku.

Voditelj kampanje, Leo Vukelić pozvao je sve zainteresirane dizajnere, kako amaterske tako i profesionalne, da izraze svoju kreativnost te se prijave na ORaH-ov natječaj za sudjelovanje:

Pozivamo sve kreativce i kreativke kojima je cirkularna ekonomija srcu draga da nam svoje prijave i pripadajuću foto dokumentaciju pošalju na e-mail stari.stolac@orah.hr do 15. rujna 2015. godine.

Natječaj će biti objavljen na web stranicama i društvenim mrežama ORaH-a. Po završetku natječaja i razmotrenih prijava početkom listopada bit će održana izložba te proglašen pobjednik natječaja koji će biti nagrađen autorskim angažmanom na izradi dizajna komercijalnog predmeta. Krajem 2015. godine biti će objavljen katalog izložbe i brošura o potencijalima cirkularne ekonomije u industriji namještaja.

Kampanja 'Stari stolac – nova fotelja' je namijenjena mladoj, urbanoj, kreativnoj populaciji, posebice mladim dizajnerima nam-

ještaja i interijera koji se mogu prijaviti na natječaj te dostaviti fotodokumentaciju po principu prije – poslije predmeta (stol, stolica, ormarići, ogledala i sl.) izrađenih u duhu cirkularne ekonomije. Kako? Tako što će pronaći stare i/ili odbačene predmete i/ili za opremanje interijera, ili otpadno drvo koje društvo tretira kao 'smeće' i od tih predmeta stvoriti nove uporabne predmete za opremanje interijera i tako im udahnuti 'dušu' i produljiti život. Dizajneri/ce trebaju poslati fotografije starog, odbačenog predmeta i uporabnog predmeta za opremanje interijera koji je njihovom kreativnošću nastao iz tih odbačenih predmeta.

Sve prijavljene kolekcije prikazat ćemo na izložbi koja će se održati početkom listopada u Zagrebu, a najbolji dizajn nagraditi autorskim angažmanom dizajnera na izradi dizajna komercijalnog pre-

dmeta (stol, stolac, ormarić), koji će tvrtka Marnic proizvesti i plasirati na domaće i inozemno tržište. Prijave će ocjenjivati stručan žiri.

Cirkularna ili kružna ekonomija novi je, revolucionarni koncept ekonomije 21. stoljeća, koncept koji u cijelosti odgovara na globalnu krizu okoliša i klimatske promjene. Ovaj ekonomski koncept budućnosti mijenja uvjerenje da je dodanu vrijednost i gospodarski rast i razvoj, a time i otvaranje novih radnih mjesta, moguće postići samo mehaničkim povećanjem novih proizvoda, a time i mahnitim iskorištavanjem već sada izuzetno osiromašenih prirodnih resursa. Umjesto kvantitete, cirkularna ekonomija donosi ideju kvalitete i dugotrajne vrijednosti proizvoda stvorenih kroz kreativne ideje jer su ideje te koje donose dodanu i dugotrajnu, održivu vrijednost.

Tribina ORaH-a "MEDIJI U HRVATSKOJ"

U organizaciji stranke ORaH, 3. srpnja održana je tribina pod nazivom „Mediji u Hrvatskoj“.

O situaciji u hrvatskom mediji, pitanjima kontrole medija i cenzuri, problemima i zabrinjavajućim odnosima spram novinara govorili su: Saša Leković, predsjednik HND-a; Mirjana Rakić, predsjednica Agencije za elektroničke medije, Mladen Novak, predsjednik saborskog Odbora za informiranje, informatizaciju i medije; Davorka Budimir, predsjednica Transparency International Hrvatska; Zorislav Antun Petrović, stručnjak za antikorupciju; Aleksandra Kolarić, stručnjakinja za odnose s javnošću; Boris Pavelić, novinar Novog lista; Orhidea Gaura Hodak, novinarka Nacionala; Domagoj Margetić, novinar te Daniel Berdais, bivši glavni i odgovorni urednik Radija 101. Raspravom je moderirao glasnogovornik ORaH-a, Dean Šarčević.

Povod ORaH-ove tribine bili su recentni događaji i postupci spram određenih novinara koji zabrinjavaju hrvatsku javnost, a o kojima su svjedočili i brojni sudionici ove tribine, ali i opća situacija, uloga i položaj medija u Hrvatskoj koja se ne može ocijeniti da je u javnom interesu, odnosno na dobrobit našeg društva.

Brojni primjeri kontrole i cenzure, bilo u političkom, bilo u korporativnom interesu hrvatska su svakodnevica. Mediji i novinari prisiljeni su, uslijed raznih

okolnosti, raditi „kompromise“, a nažalost, svjedoci smo i ozbiljnih prijetnji i napada na novinare. Zabrinjavajuća je i kontrola načina izvještavanja, kao i odabira tema, što ozbiljno dovodi u pitanje javni interes i ulogu medija u društvu.

Budući da mediji predstavljaju izrazito važan dio društvenog i političkog demokratskog života, stranka ORaH ovim putem želi adresirati problem i otvoriti prostor za pokretanje pozitivnih promjena u ovom području.

INTERVJU POBJEDNICE NATJEČAJA »MEDIJSKE NADE«

Davor Škrlec: U Europskom parlamentu svi prepoznaju da je Hrvatska zemlja koja je sačuvala svoj okoliš, ali koja ne koristi svoje prirodne potencijale, osobito obnovljive izvore energije na kojima treba temeljiti razvoj.

Pobjednica natječaja Ureda za informiranje Europskog parlamenta u Hrvatskoj Rebeka Lesac bila je na plenarnoj sjednici Europskog parlamenta u Strasbourgu i razgovarala je s hrvatskim zastupnikom Davorom Škrlecom.

Prošla je jedna godina od kako ste postali europarlamentarac, jeste li zadovoljni učinjenim do sada?

- Zadovoljan sam jer sam se unutar svoje grupacije svojim radom uspio pozicionirati na određenim pitanjima koja su meni važna u odnosu na Hrvatsku. Europski parlament donosi odluke koje su važne za sve građane Europske unije, a ne samo za Hrvatsku, ali naravno da ja kao zastupnik mogu reagirati i skretati pažnju na probleme

koje se događaju u Hrvatskoj. Nažalost, mnogi problemi se ne rješavaju, ali barem možemo poticati javnost u Hrvatskoj, informirati druge europske institucije i kolege unutar Parlamenta o tome kakvi zapravo problemi postoje. Tako rade i drugi zastupnici. Možemo uzeti primjer iz moje političke grupacije. Pošast je pogodila talijansku obalu, što se tiče bolesti maslina i drugog voća pa se javila određena solidarnost nas koji dijelimo taj mediteranski prostor. Ja sam član tri od-

bora. Punopravni član u Odboru za okoliš, javno zdravstvo i sigurnost hrane te zamjenski član u transportu, turizmu i regionalnom razvoju, makar kako zastupnika u Zelenima ima svega 50, dopadne nas dosta posla. Tako sam recimo u regionalnom razvoju zadužen za Jadransko-jonsku strategiju, za zelene poslove te male i srednje poduzetnike. To je sve ono što proizlazi iz Strategije Europa 2020. U transportu se bavim dronovima, što mislim da će biti zanimljivo i mladima. Radi se i

na Izvješću Parlamenta pa uskoro vjerojatno ići legislativa oko regulacije dronova, od njihovih letova do namjene. U transportu se bavim i gradskim sredinama jer smo svjedoci da su gradovi veliki potrošači energije i zagađivači. Nismo orijentirani samo na zaštitu okoliša nego se tu bavimo i dosta širokim područjem. Tu mi je svakako dosta zanimljiva i Energetska unija gdje sam izvjestitelj u sjeni. Tu je i GMO i organska hrana, a što se tiče zdravlja tu me osobno zbog moje profesionalne orijentacije više zanima prevencija-ezdravstvo. Kako kroz uređaj i modernu tehnologiju što prije dijagnosticirati bolest te pravovremenom prevencijom i dijagnostikom što manje utrošiti na liječenje.

Zalazete se da Hrvatska bude GMO free? Kako bi to trebalo izgledati?

- Želim da u ovom postupku koji je nova Direktiva omogućila da države mogu odlučivati hoće li prihvatiti GMO sjeme baš za kulture, da zbilja sve županije budu orijentirane na to da cijela zemlja bude GMO free, ali zapravo i da se cijela regija proglasi GMO free zonom. Mislim da će to biti dosta teško jer se autorizacija provodi na razini cijele Europske unije i onda država članica mora znanstvenim metodama dokazati zašto ona ne želi, ako je jednom pristala da se ta autorizacija provede i za njezin teritorij. Tu ima dosta zamki u koje se lako može uletjeti ako se ne zna točan postupak kako se zapravo može obraniti od GMO-a.

Kako biste ocijenili suradnju sa svojim Klubom zastupnika, a kako s ostalim hrvatskim europarlamentarcima?

Što se tiče mog Kluba, mogu reći da sam vrlo zadovoljan načinom na koji mi radimo. Postoji jedna vrlo demokratska procedura odlučivanja o svemu. Radije ćemo diskutirati koji sat duže dok se zapravo ne iskristalizira nekakvo mišljenje s kojim će se bar većina složiti pa se postigne kompromis. U svakoj političkoj grupaciji postoji broj zastupnika koji je recimo nama bitan u primjerice zaštiti okoliša, borbi protiv klimatskih promjena, promoviranju obnovljivih izvora energije. Tako nam se priključe ljudi koji dijele jednak svjetonazor.

Dolazi do savezništava u mnogim političkim grupacijama. Savezništva se sklapaju ako se ne mora slijediti linija političke grupacije i ako glasovanje nije onako oštro. Sa zastupnicima iz Hrvatske nisam imao puno prilika surađivati. Nismo radili skupa na nekoj legislativi ili izvještajima. U transportu i turizmu smo kolega Radoš i ja, sad nam se pridružila gospođa Tomašić. U regionalnom razvoju je kolega Jakovčić za Jadransko-jonsku strategiju. Sad čekamo da krenu amandmani pa ćemo vidjeti kakva će biti suradnja. Po prvim reakcijama nakon prvog drafta, uvažene su naše primjedbe, sad mi moramo dalje inzistirati na još nekim stvarima koje su nama važne.

Što je fokus vašeg rada u Parlamentu i koji je vaš najveći uspjeh do sada?

Istaknuo bi tri stvari kao uspjeh mog dosadašnjeg rada. Prošle godine je Martina Čuljak izabrana za građanku Europe što je bio prvi put da je netko ispred Hrvatske izabran. To je bio uspjeh koji je krenuo još s nominacijom, a završio s proglašenjem. To je dalo poticaj i mladima u Hrvatskoj da prepoznaju i drugačije načine za to kako se može regionalno djelovati promičući europski duh, a istodobno koristeći nove tehnologije. Drugi rezultat kojim sam zadovoljan je da smo unutar grupacije Zelenih osnovali radnu grupu za Središnju, Istočnu i Jugoistočnu Europu zbog toga jer su po prvi puta u Zelene ušli zastupnici iz zemalja kojih nije bilo dosada u grupaciji. To su zastupnici iz Litve, Mađarske, Slovenije, Hrvatske tako da smo zajedno s kolegama koji su već bili iz Austrije, Latvije i Španjolske stvorili novu radnu grupu kojom ja predsjedavam, a koja bi trebala prvo unutar Zelenih promicati, odnosno raditi na problemima tih država iz kojih smo mi došli, pomoći jačanju svijesti o državnom razvoju i zelenim poslovima.

Također, pomoći zelenim strankama u državama članicama koje pripadaju tom bloku zemalja poput Češke, Rumunjske, Bugarske gdje su Zeleni uvijek negdje na pragu kojeg trebaju prijeći da bi dobili zastupnike u Europskom parlamentu, ali da se i zelenim strankama u zemljama bivše Jugoslavije pomogne da dobiju prepoznatljivu europsku politiku u svojim zemljama jer te stranke nisu opterećene proš-

lošču, a nude zelenu budućnost. Znamo da se ona temelji na održivom razvoju: razvoj gospodarstva u skladu s okolišem i poštivanje ljudskih prava, demokracija i transparentnost- sve ono što bi trebao biti uvjet za ulazak u članstvo EU.

To je jedan dosta velik izazov unutar grupe kao i voditi takvu ekipu. U grupaciji, ali i šire se bavimo time da se Hrvatska prepozna kao nova članica EU i da se istaknu njeni problemi, ali i naši potencijali. Svi ovdje prepoznaju da je Hrvatska zemlja koja je sačuvala svoj okoliš, ali koja ne koristi svoje prirodne potencijale, osobito obnovljive izvore energije na kojima treba temeljiti razvoj. To nije mišljenje isključivo mojih kolega u zelenoj grupaciji, to je

mišljenje i u pučanima i u socijaldemokratima i u liberalima. Svi ljudi koji shvaćaju europske politike kažu da je to naša velika šansa i čude se zapravo zašto mi to ne znamo iskoristiti.

Često čujemo kritike u vezi korištenja EU fondova. Koristimo li ih dobro i učinkovito?

Nažalost niti jedna izvršna vlast koja je dosad bila od trenutka hrvatske kandidature za EU, nije poslušala savjete koji su dolazili iz Bruxellesa, a to je da treba jačati ljudske kapacitete. To je kod nas rezultiralo otvaranjem agencija za koje se nije znalo čemu zapravo služe. Kad su već osnovane, nisu korištene za to da se u njima zapošljavaju kompeten-

tni i kvalificirani ljudi već za zapošljavanje podobnih i pogodnih. Izostalo je obrazovanje državnih službenika koji bi trebali zapravo prepoznati europske politike i raditi na tome da Hrvatska u tome bude uspješna. Kod nas je izostalo jačanje ljudskih kapaciteta u pretpristupnom periodu kad nismo kvalitetno iskoristili pretpristupne fondove. Sada nas ugrožava naša neodlučnost da konačno pokrenemo jednu reformu. Imamo niz dobrih primjera koji se događaju u EU posljednjih godina. Od Danske, Finske i Francuske koja je ove godine napravila teritorijalni preustroj jer se zapravo ide da jedinice lokalne samouprave svojim ljudskim kapacitetima i financijama budu sposobne pripremiti projekte i onda će povlačenje iz fondova biti uspješno. To su sreds-

tva koju su nama dodijeljena, o tome kako će se ona raspodijeliti odlučuje se u Zagrebu, ne u Bruxellesu. Najvećim dijelom odlučuje Zagreb. Provedbena tijela trebaju izabrati projekte sukladno operativnim programima koji su potpisani s Komisijom. Mi imamo okvir koji smo dogovorili i imamo sredstva na raspolaganju, ali moramo uložiti i nešto svojih novaca, ovisno o vrsti projekta i tu se zapravo vidi nemoć naše lokalne samouprave jer imamo jako puno općina koje nisu u stanju same sebe financirati, a kamoli uložiti u razvoj.

Moram priznati da sam ja malo skeptičan oko udruživanja općina. Mi često padnemo na tom ispitu da se nismo u stanju kvalitetno udružiti, tipa da više općina zajednički donese neki program pogotovo ako bi u tom programu imala veću korist samo jedna od njih. Tu postoji neka šansa u Lokalnim akcijskim grupama LAG-ovima koji prolaze ispod radara u izvršnoj vlasti, a oni su zapravo jezgra toga da se ide na udruživanje.

Mi taj teritorijalni ustroj znamo gledati kao da imamo države unutar država, a nedostaje nam i ukupna vizija. Imamo povijesne regije koje se nalaze i na grbu i za koje se mi u ORAH-u i zalažemo, ali za njih ne postoji vizija razvoja. Osjećamo koji bi bili njihovi potencijali, ali ih nemamo stavljene na papir, nemamo ih analizirane, ne znamo zapravo kako bi te potencijale maksimalno iskoristili za razvoj i zapošljavanje. Događaju nam se problemi u

Slavoniji i Dalmaciji da nam mladi ljudi odlaze trbuhom za kruhom u EU ili preko oceana s rizikom da se nikada ne vrate ili da se vrate tek u poznoj dobi. Moramo napraviti reformu da zadržimo mlade i da povećanjem mogućnosti zapošljavanja i kvalitete života vratimo te mlade koji su otišli

Je li Hrvatska spremna za ulazak u Schengenski prostor?

Nove tehnologije poput dronova mogu pomoći u zaštiti granice jer se točno zna gdje su kritična mjesta. Ne znam koliko smo kvalitetno educirani po tom pitanju to jest u kakvom su nam stanju ljudski kapaciteti za taj posao. No ono što me više brine je imamo li definiranu granicu s našim susjedima. Sjetimo se samo spora oko Piranskog zaljeva. No to se više ticalo prostora mora, nego kopna. I između dvije uređene zemlje se može povući granica. No naša granica sa Srbijom na Dunavu i dalje nije potpuno definirana.

Pretpostavljam da bi se prijepori mogli pojaviti i na granici sa Bosnom i Hercegovinom pogotovo tamo oko Une, pa čak i sa Crnom Gorom. To nam može biti otežavajuća okolnost za ulazak u Schengen. Jer kako netko može prekršiti schengenski prostor ako granica nije jasno definirana. Mislim da tehnika nije problem. Pitanja su samo dva: imamo li dovoljan broj educiranih policajaca i točno definirane granice.

Kolika je uloga Europskog

parlamenta značajna i kako on stoji u odnosu s Europskom komisijom?

Netko mora pripremiti materijale i to je definitivno Europska komisija. Komisija priprema legislativu, uredbe i direktive. Međutim, postoji proces. To onda dolazi u Parlament i on je taj koji odlučuje zajedno s Komisijom da li će to u konačnoj formi biti onakvo kako je to Komisija predložila. Ne može proći nešto što je važno za građane Europske unije, a da to ne prođe kroz Parlament. U ovih godinu dana bilo je nekih trialoga kada se nije moglo u prvom ili drugom čitanju naći kompromisno rješenje pa se onda išlo zasjedati dok se zapravo u triologu između izvjestitelja Parlamenta, predstavnika Komisije i Vijeća nije donio zaključak kako bi to trebalo biti. Tako je bilo za plastične vrećice i za Europski investicijski fond u okviru Junckerovog investicijskog plana jer je Parlament taj koji odobrava proračun.

Da bi investicijski plan mogao zaživjeti kroz Investicijski fond odnekud treba uzeti novce. Parlament ima i još jednu važnu ulogu. Kad prepozna da bi trebalo napraviti primjerice legislativu, on to i inicira prema Komisiji. Možda bi mogli reći da prije deset godina ili čak u prošlom sazivu, parlament nije imao takvu snagu. Danas bez Parlamenta ne može proći niti jedan akt. Tri institucije moraju sudjelovati u donošenju akata. I Parlament je jedan od njih. Tako da nema prolaska bez Parlamenta.

Osvrt na putovanje u Bruxelles iz perspektive nagrađenih studenata

Studenti Ekonomskog fakulteta u Osijeku su, u pratnji doc. dr. sc. Anite Frajman Ivković, posjetili Bruxelles od 23. do 25. lipnja 2015. Posjet je realiziran u sklopu nagradnog natječaja **"Pravim pitanjem do Bruxellesa"** kojeg je, u suradnji s Ekonomskim fakultetom u Osijeku, raspisao zastupnik u Europskom parlamentu, g. Davor Škrlec. Najbolja pitanja za Europsku komisiju postavili su Ivona Adrić, Mislav Mihaljević i Danijela Španović.

U Bruxelles smo sletjeli kasno navečer puni dojmova, obzirom da je pobjednicima natječaja ovo bilo prvo iskustvo letenja. Nakon smještaja u sobe, koje su imale prekrasan pogled na Europski parlament udaljen svega 50 metara, sa znatiželjom smo otišli spavati pitajući se što nas sve ujutro očekuje u toj impresivnoj građevini.

Iduće jutro, odmorni, puni energije i uzbuđenja, uputili smo se u Europski parlament još nesvjesni da slijedi početak doživljaja koji će nam promijeniti sliku o Europskoj uniji kao zajednici, o ljudima koji u njoj rade, ali i o nama samima; vlastitim željama, snovima i percepcijama. Na ulazu nas je dočekaio asistent u Europskom parlamentu, Uroš-Valentino Saraja, njegova kolegica Nataša Vistrička te stažist Zvonimir, a pridružio nam se i zastupnik Škrlec želeći nam dobrodošlicu. Prvi osobni dojam o g. Škrlecu stekli smo prilikom njegovog posjeta **Europskom EFOS tjednu** u svibnju, a svaki idući susret je još pozitivnije oblikovao našu sliku o njemu kao znanstveniku, redovitom profesoru FER-a te stručnjaku za energetiku koji u Parlamentu pripada Klubu zastupnika zelenih/Europskog slobodnog saveza. O području svoga interesa – održivom razvoju i cirkularnoj ekonomiji – priča strastveno, pun

ideja i planova koji bi mogli promijeniti percepciju ljudi o održivosti te načinu korištenja resursa.

Vođeni asistentom Sarajom, obišli smo Europski parlament. Imali smo priliku ući u impresivnu dvoranu za plenarne sjednice te se fotografirati na mjestu donošenja važnih odluka za sve građane EU-a. Asistent nam je na živopisan i inspirativan način ispričao priču o svakom detalju onog što smo vidjeli: skulpturi koja dominira prostorom i simbolizira povezanost svih država članica, knjižnici, kutku s brošurama, brojnim dvoranama za sastanke Odbora, dodatnim sadržajima; sve je imali svoju posebnu priču. Bilo je neobično iskustvo ručati u restoranu Parlamenta u okruže-

nju s osobama koje inače vidimo samo na ekranima. Nakon ručka zaputili smo se u ured zastupnika i asistenata gdje smo, kroz razgovor o našim pitanjima koja su pobijedila na natječaju, dodatno istražili tematiku: referendum (Mislav), imigranti (Danijela) te LGBT zajednica (Ivona). Tokom dvosatnog razgovora i rada dobili smo niz korisnih informacija te još detaljnije oblikovali pitanja koja će uskoro zastupnik Škrlec postaviti Europskoj komisiji u elektronskom obliku.

Zadovoljni odrađenim, zaputili smo se do grada u pratnji stažista Zvonimira koji nam je, kao magistar povijesti, bio odličan vodič kroz centar Bruxellesa; od građevina preko slastica i belgijskog

piva, sve do omiljene nam teme stažiranja u EU institucijama. Stažist Zvonimir strastveno nas je uvjeravao da se napornim i kvalitetnim radom sve može postići; da kada u obični izvještaj uložimo veliki trud i napravimo ga tako da odmah može ići u novine, nema šanse da ćemo biti nezamijećeni. U restoranu poznatom po rebarcima, a koji će nam ostati u sjećanju zbog neobičnog interijera, nastavili smo izuzetno ugodan i otvoren razgovor sa zastupnikom i njegovim timom. Njihova pristupačnost u drugi je plan stavila činjenicu da večeramo s jednim od jedanaest hrvatskih zastupnika u Europskom parlamentu i njegovim asistentima, a van iznjedrila perspektivu djelovanja prema kojoj oni svojim radom žele promijeniti svijet na bolje u području kojim se bave.

Sljedeći dan započeo je u velikom uzbuđenju zbog snimanja **TV emisije** o pitanjima s kojima smo pobijedili na natječaju. Ulaskom u Europski parlament zaputili smo se u televizijski studio koji se nalazi usred prostranog hodnika na kojem cirkulira imponzantan broj ljudi. Svi smo bili vidno uzbuđeni zbog javnog nastupa pred kamerama – trema i adrenalin su polako počeli dolaziti dok nam je tehničko osoblje stavljalo mikrofone. Ohrabrenje profesorice, dobra pripremljenost i rezultirajuća upućenost u odabranu tematiku ipak je početkom emisije eliminirala najveći dio treme te možemo reći kako smo zadovoljni učinjenim. Dojmove emisije komentirali smo u živopisnom caffè baru u zgradi Parlamenta zvanim Mickey Mouse te polagano priveli druženje kraju uz izražavanje

želje za ponovnim susretom. Obzirom na kasni let za Budimpeštu, odlučili smo još posjetiti poznate, te uživo doista impresivne znamenitosti, Atomium i Mini Europe u kojoj se, među ostalim replikama poznatih građevina i krajolika nalazi i zagrebačka crkva sv. Marka (na kojoj nismo propustiti priliku stisnuti gumb i čuti našu himnu).

Put u Bruxelles ostavio je traga na svakome od nas; iskustvo je to koje nam je pokazalo kolike su prilike za nas mlade te da je budućnost sve samo ne siva ukoliko smo voljni dati 101% od sebe. Mislav je čvrsto odlučio zaposliti se jednog dana u Parlamentu, Danijel je dobio raznovrsne inpute za pisanje doktorske disertacije na temu cirkularne ekonomije, a Ivona i Danijela već traže informacije o rokovima prijave za stažiranje u Europskom parlamentu. Profesorica Frajman Ivković dobila je novu dozu pozitivne energije koju će, sigurni smo, pravilno usmjeriti u idućoj akademskoj godini i pružiti priliku mnogim studentima za iskustva koja smo mi imali. Prijateljski i srdačan odnos zastupnika Škrleca i njegovih asistenata, temeljen na uzajamnom uvažavanju koje oblikuje lakoću

međusobne komunikacije ostavio nas je zatečenima i dao nam vjeru da je uistinu moguće naći dobrog poslodavca s kojim ćete biti tim u svakom smislu te riječi. Tko zna, nakon ovakvog iskustva i dobrog vjetra u leđa, možda i netko od nas svog poslodavca pronađe izvan granica Hrvatske, na europskoj razini. Zahvaljujemo zastupniku u Europskom parlamentu g. Škrlecu, našem Fakultetu i profesorici Frajman Ivković što su nam omogućili putovanje koje nam je prošlo vidike, otvorilo novu percepciju gledanja na EU-i i naše mogućnosti te nas motiviralo na daljnje djelovanje.

Na kraju, ostaje vidjeti što će Europska komisija odgovoriti na naša pitanja o LGBT zajednici, imigrantima i referendumu. U međuvremenu, na dan našeg povratka, legaliziran je istospolni brak u svim saveznim državama SAD-a. Također, Europsko vijeće donijelo je odluku o prihvatu imigranata po državama članica. Volimo vjerovati da su dobre vibracije otišle daleko iz malog televizijskog studija Europskog parlamenta u Bruxellesu.

Autor: Ivona Adrić

Gospodarska, socijalna i teritorijalna kohezija Europske unije

U cilju promicanja skladnog i sveobuhvatnog razvoja, Europska unija radi na jačanju svoje gospodarske, socijalne i teritorijalne kohezije. Osobito se teži smanjenju razlika u stupnju razvoja pojedinih regija. Među njima se posebna pozornost poklanja ruralnim područjima, područjima zahvaćenima industrijskom tranzicijom i regijama koje su izložene ozbiljnim i trajnim prirodnim ili demografskim poteškoćama kao što su najsjevernije regije s vrlo niskom gustoćom naseljenosti te otočne, pogranične i planske regije.

Od samog početka postoje velike teritorijalne i regionalne razlike unutar Europske zajednice (danas Europske unije) koje čine prepreke u integraciji i razvoju Europe. Već su Ugovorom iz Rima (1957.) uspostavljeni mehanizmi solidarnosti u obliku dvaju strukturnih fondova: Europskog socijalnog fonda (ESF) i Europskog fonda za smjernice i jamstva u poljoprivredi (EFSJP, komponenta za smjernice). Regionalni aspekti uvedeni su 1975. stvaranjem Europskog fonda za regi-

onalni razvoj (EFRR). Godine 1994. osnovan je i Kohezijski fond. Međutim, za te su inicijative dugo bila raspoloživa samo skromna sredstva.

Od 1986. i Jedinstvenog europskog akta, gospodarska i socijalna kohezija prešla je u nadležnost Europske zajednice. Ugovorom iz Lisabona je 2008. uvedena nova dimenzija kohezije EU-a: teritorijalna kohezija. Ta tri kohezijska aspekta potpomognuta su kohezijskom politikom i strukturnim fondovima.

Ciljevi

Jedan je od glavnih ciljeva EU-a jačanje njegove gospodarske, socijalne i teritorijalne kohezije. Znatno udio aktivnosti i proračuna EU-a posvećuje se smanjenju razlika među regijama s posebnim naglaskom na ruralna područja, područja zahvaćena industrijskom tranzicijom i regije suočene s teškim i trajnim prirodnim nepogodama ili demografskim poteškoćama.

EU potiče ostvarivanje tih ciljeva

kroz koordinaciju gospodarskih politika; provedbu politika EU-a, te korištenje strukturnim fondovima (komponenta za smjernice EFSJP-a, ESF, EFRR), Europska investicijska banka te drugi postojeći financijski instrumenti (npr. Kohezijski fond).

Komponenta za smjernice jedan je od sastavnih dijelova Europskog fonda za smjernice i jamstva u poljoprivredi. U okviru kohezijske politike Unije, komponentom za smjernice EFSJP-a podupire se ruralni razvoj i unaprjeđenje poljoprivredne infrastrukture.

Europski socijalni fond glavni je instrument Unije kojim se podupiru mjere za sprječavanje i suzbijanje nezaposlenosti, razvoj ljudskih resursa te poticanje socijalne integracije na tržištu rada. Njime se financiraju inicijative kojima se promiče visoka razina zaposlenosti, jednake mogućnosti za muškarce i žene, održiv razvoj te gospodarska i socijalna kohezija.

Svrha je Europskog fonda za regionalni razvoj pomoći otklanjanju glavnih regionalnih razlika u EU-u. Iz Fonda se pruža potpora regijama koje zaostaju u razvoju i pridonosi prenamjeni industrijskih područja u nazadovanju.

Iz Kohezijskog fonda pružaju se financijski doprinosi za ekološke projekte i transeuropske mreže u području prometne infrastrukture. Sredstva iz Fonda dostupna su samo državama članicama čiji je bruto nacionalni dohodak po stanovniku niži od 90 % od prosjeka EU-a.

Kako bi se zajamčilo učinkovito korištenje strukturnim fondovima, moraju se poštovati sljedeća

načela:

- grupiranje fondova s obzirom na ciljeve i regije;
- partnerstvo Komisije, država članica i regionalnih vlasti u planiranju, provedbi i nadzoru upotrebe fondova;
- izrada programa pomoći;
- dodatni doprinosi Europske unije i država članica.

Dodjela financijskih sredstava Unije namijenjenih kohezijskoj politici usmjerena je na dva glavna cilja, a to su ulaganje za rast i zapošljavanje (jača se tržište rada i regionalna gospodarstva); te europska teritorijalna suradnja (kohezija EU-a podupire se kroz suradnju na prekograničnoj, transnacionalnoj i međuregionalnoj razini).

Postignuća

Od 1988. proračun kohezijske politike Unije iznimno se povećao te je ona, pored zajedničke poljoprivredne politike, postala jednom od politika Unije za koje se izdvaja najviše sredstava. U razdoblju financijskog programiranja 2007. - 2013. za sprječavanje gospodarskih, socijalnih i teritorijalnih razlika bilo je nami-

jenjeno oko 355 milijardi EUR (u cijenama iz 2011.). Ta su sredstva potrošena na razne aktivnosti poput izgradnje novih prometnica, zaštite okoliša, investicija u inovativna poduzeća, otvaranja novih radnih mjesta i stručnog usavršavanja. Za gospodarsku, socijalnu i teritorijalnu koheziju u razdoblju 2014. – 2020. planira se namijeniti 325 milijardi EUR (u cijenama iz 2011.).

Uloga Europskog parlamenta

Parlament ima važnu ulogu u jačanju gospodarske, socijalne i teritorijalne kohezije EU-a. Zakonodavstvo o kohezijskoj politici i strukturnim fondovima priprema se u okviru redovnog zakonodavnog postupka, u kojem Parlament i Vijeće imaju jednak utjecaj.

Parlament aktivno sudjeluje u pregovorima o reformi kohezijske politike za razdoblje nakon 2013. Reformom će se utvrditi prioriteta i instrumenti za buduće mjere EU-a kojima se nastoji ojačati gospodarska, socijalna i teritorijalna kohezija. Parlament je snažno podržao prijedloge o sveobuhvatnoj i učinkovitoj kohezijskoj politici, za što također treba osigurati dostatna financijska sredstva.

Kako funkcionira Europska komisija?

Komisija je europska institucija s isključivim pravom zakonodavne inicijative i važnim izvršnim ovlastima u područjima kao što su tržišno natjecanje i vanjska trgovina. Glavno je izvršno tijelo Europske unije, a čini je Kolegij povjerenika sastavljen od po jednog povjerenika iz svake države članice. Također predsjedava odborom nadležnim za provedbu prava EU-a. Stari je sustav odbora nedavno zamijenjen novim pravnim instrumentima - provedbenim i delegiranim aktima.

Europska komisija politički je neovisno izvršno tijelo EU-a. Jedina je odgovorna za izradu prijedloga za novo europsko zakonodavstvo te provodi odluke Europskog parlamenta i Vijeća EU-a.

Komisija ima pravo inicijative na temelju kojega predlaže propise na usvajanje Europskom parlamentu i Vijeću EU-a (ministri država članica). U većini slučajeva Komisija daje pri-

jedloge kako bi ispunila svoje obveze sukladno ugovorima EU-a ili je njezino djelovanje zatražila druga institucija EU-a, zemlja ili dionik. Od travnja 2012. građani EU-a mogu pozvati Komisiju da predloži propise (Europska građanska inicijativa).

Prije davanja prijedloga Komisija provodi opširna savjetovanja kako bi se uzela u obzir stajališta dionika. Procjena se gos-

podarskog, socijalnog i ekološkog učinka određenog zakonodavnog akta u načelu objavljuje zajedno sa samim prijedlogom.

Pod načelima supsidijarnosti i proporcijalnosti podrazumijeva se donošenje zakonodavnih akata na razini EU-a samo kada je takvo djelovanje učinkovitije od djelovanja na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini te da mjere EU-a ne prelaze one

koje su potrebne za ostvarivanje dogovorenih ciljeva. Kada je zakonodavni akt EU-a donesen, Komisija osigurava da se taj akt ispravno primjenjuje u svim državama članicama EU-a.

Sastav

Političko vodstvo čini tim od 28 povjerenika (po jedan iz svake države članice EU-a), a na njegovu je čelu predsjednik Komisije koji odlučuje tko je nadležan za određeno područje politike.

Kolegij povjerenika sastoji se od predsjednika Komisije, sedam potpredsjednika, uključujući prvog potpredsjednika, i visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku te dvadeset povjerenika zaduženih za pojedine resore.

Svakodnevni rad Komisije obavlja njezino osoblje (pravnici, ekonomisti itd.) te je on organiziran u odjele zvanе glavne uprave, od kojih je svaka nadležna za određeno područje politike.

Imenovanje predsjednika

Kandidata predlažu nacionalni čelnici u Europskom vijeću uzimajući u obzir rezultate izbora za Europski parlament. Da bi bio izabran, potrebna mu je podrška većine zastupnika u Europskom parlamentu.

Odabir tima

Predsjednički kandidat izabire moguće potpredsjednike i povjerenike na temelju prijedloga iz država članica EU-a. Popis

kandidata trebaju odobriti nacionalni čelnici u Europskom vijeću.

Svaki kandidat iznosi svoje stavove i odgovara na pitanja pred Europskim parlamentom. Parlament zatim glasuje o tome hoće li prihvatiti kandidate kao tim. Europsko vijeće naposljetku ih imenuje na temelju kvalificirane većine glasova.

Mandat sadašnje Komisije završava 31. listopada 2019.

Strateško planiranje

Predsjednik određuje političko usmjerenje Komisije, što povjerenicima omogućuje da zajedno donesu odluke o strateškim ciljevima i izrade godišnji program rada.

Kolektivno odlučivanje

Odluke se donose na temelju načela kolektivne odgovornosti. Svi su povjerenici jednaki u postupku odlučivanja i snose jednaku odgovornost za donesene odluke. Nisu ovlašteni samostalno donositi odluke, osim ako im se to odobri u određenim okolnostima.

Potpredsjednici djeluju u ime predsjednika i koordiniraju rad u svojim područjima nadležnosti zajedno s nekoliko povjerenika. Da bi se osigurala bliska i fleksibilna suradnja u Kolegiju, određuju se prioritetni projekti.

Povjerenici pomažu potpredsjednicima u podnošenju prijedloga Kolegiju. Odluke se uglavnom donose konsenzusom, no mogu se održati i glasovanjem. U tom slučaju odluke se

donose običnom većinom glasova, pri čemu svaki povjerenik ima jedan glas.

Tada predmet preuzima nadležna glavna uprava (koju vodi glavni direktor, koji je odgovoran nadležnom povjereniku). To se obično čini u obliku nacrta zakonodavnih prijedloga.

Nacrta zakonodavnih prijedloga zatim se ponovno podnose povjerenicima kako bi bili prihvaćeni na njihovim tjednim sastancima, nakon čega postaju službeni te se dostavljaju Vijeću i Parlamentu za sljedeću fazu zakonodavnog postupka EU-a.

Europska komisija i vi

Iznesite mišljenje

Ako nam želite [iznijeti svoja mišljenja](#) o politikama EU-a ili predložiti promjene ili nove politike, nudi vam se nekoliko mogućnosti:

- pošaljite odgovor na Komisijino [javno savjetovanje](#) o pitanju koje se odnosi na vas
- pokrenite [europsku građansku inicijativu](#)
- podnesite [službenu pritužbu](#) ako smatrate da se u vašem slučaju zakonodavstvo EU-a ne primjenjuje na ispravan način

Informirajte se

Komisija nudi i [usluge informiranja i savjetovanja](#) kako bi vam pomogla riješiti pitanja vezana uz poslovanje, obrazovanje, pravo, kretanje i rad diljem Europe.

European
Commis

**JEAN-CLAUDE
JUNCKER**

PRESIDENT

**FRANS
TIMMERMAN**

FIRST VICE PRESIDENT
*Better Regulation
Rule of Law and*

**KRISTALINA
GEORGIEVA**

VICE-PRESIDENT
*Budget
and Human Resources*

**ANDRUS
ANSIP**

VICE-PRESIDENT
Digital Single Market

**MIROSLAV
ŠEFČOVIČ**

VICE-PRESIDENT
Energy

**GÜNTHER
OETTINGER**

Digital Economy and Society

**JOHANNES
HAHN**

*European Neighbourhood
Policy and Enlargement
Negotiations*

**CECILIA
MALMSTRÖM**

Trade and Industry

**KARMENU
VELLA**

*Environment, Maritime
Affairs and Fisheries*

**VYTENIS
ANDRIUKAITIS**

Health and Food Safety

**DIIMITRIS
AVRAMOPOULOS**

Migration and Asylum

**CHRISTOS
STYLIANIDES**

*Humanitarian Aid
and Crisis Management*

**PHIL
HOGAN**

*Agriculture
and Rural Development*

**JOZSEF
ASZALOS**

*Financial Services and
Consumer Protection*

**VĚRA
JOUROVÁ**

*Justice, Consumers
and Gender Equality*

**TIBOR
NAVRACSIKS**

*Education, Culture, Youth
and Sport*

**CORINA
CRETU**

Regional Development

an
ssion

MANS

VICE-PRESIDENT
*Education, Interinstitutional Relations,
and the Charter of Fundamental Rights*

**FEDERICA
MOGHERINI**

VICE-PRESIDENT
HIGH REPRESENTATIVE
of the Union for Foreign Affairs and Security Policy

**JAROŠ
ŠEFČOVIČ**

VICE-PRESIDENT
Energy Union

**VALDIS
DOMBROVSKIS**

VICE-PRESIDENT
Euro and Social Dialogue

**JYRKI
KATAINEN**

VICE-PRESIDENT
*Jobs, Growth, Investment
and Competitiveness*

**ECILIA
MALMSTRÖM**

de

**NEVEN
MIMICA**

*International Cooperation
and Development*

**MIGUEL ARIAS
CAÑETE**

Climate Action and Energy

**MITRIS
VYRAMPOULOS**

*Migration, Home Affairs
and Citizenship*

**MARIANNE
THYSSEN**

*Employment, Social Affairs,
Skills and Labour Mobility*

**PIERRE
MOSCOVICI**

*Economic and Financial Affairs,
Taxation and Customs*

**ONATHAN
REILL**

*Financial Stability,
Financial Services
and Capital Markets Union*

**VIOLETA
BULC**

Transport

**ELŻBIETA
BIENKOWSKA**

*Internal Market, Industry,
Entrepreneurship and SMEs*

**DRINA
VĚSTUŽEK**

Regional Policy

**MARGRETHE
VESTAGER**

Competition

**CARLOS
MOEDAS**

*Research, Science
and Innovation*

NA-02-14-928-EN-D

#teamJunckerEU

VODA U EUROPI JE DRAGOCJENA (I ČISTA)

Kvaliteta vode za kupanje u Europskoj uniji

Najbolja kupališta u EU

